

MÄNTTÄ-VILHELMIN SUKUYHDISTYKSEN JÄSENLEHTI 2019

Sukumuseo

26 vuorokautta

TEEMA: SUKUTUTKIMUS s.8-13

TAPAHTUMAT s. 33

Kuva: Marko Wahlström

UUTISET

Suvun pitkät juuret selville

4-5. Mänttärin Sukuyhdistys on aloittanut geenitutkimuksen suvun rakenteen kannalta strategisten sukulinjojen osalta.

Kuva: Niinipuun arkisto

TEEMA: SUKUTUTKIMUS

Toinen ura sukututkijana

8-9. Viime marraskuussa kuollut Eero Mänttari oli sukututkimuksen pioneeri. Kuvassa hän on yhdessä Jorma Mänttärin kanssa Mänttärin Sukuyhdistyksen strategiaseminaarissa vuonna 2011.

Pääkirjoitus	3	• Sukusivut: Kädentaitoja ja tarinoita Liikkalassa	22-23
Uutiset: Mänttärin kohti geenitutkimusta	4-5	• Sukusivut: Tarinoita ja taustaa sisällissodasta	24-25
Uutiset: Virtuaalimuseo etenee ja sukumuseo uudistuu	6-7	• Sukusivut: Mänttärin koolla Helsingissä	26
Teema: Eero Mänttärin merkitys sukututkimukselle	8-9	• Urheilu: Sukugolf pelattiin Rönäsissä	27
Teema: Veino Vakkari ja murrepakina	10-12	• Yrittäjäsivut	28-31
Teema: Läksin käymään/Sukututkija Reetta Väänänen	13	• Kolumni ja Väinö Puoshaka -sarjakuva	32
Kulttuuri: Jyväskyläläinen kulttuurikapakka	14-15	• Tapahtumat. Sukuyhdistyksen tiedot	33
Ihmiset: Hannele Järvinen ja Jenni Ruotsalainen	16-17	• Lukijoilta. Tunnistatko kuvia?	34
Perhe: Isä ja tytär – Näyttelijöitä molemmat	18-19	• Suvun myyntituotteet	35
Historia: Liikkala matkaoppaissa jo 1700-luvulla	20-21	•	

Niinipuu 26, 2019

www.niinipuu.fi
26. vuosikerta

Julkaisija ja kustantaja | Mänttärin Sukuyhdistys ry
PL 2, 46901 Inkeroinen

Toimituksen yhteystiedot: toimitus@niinipuu.fi tai
etunimi.sukunimi@niinipuu.fi

Päätoimittaja | Anssi Paasivirta
+ 358 400 815 418

Toimitussihteeri | Marko Wahlström
+ 358 400 434 529

Art director, sivunvalmistus: Kirsi Juura
tuotanto@niinipuu.fi

Toimituskunta | Eila Korjala, Jarmo
Lehtomäki ja Eeva Puustinen

• **Tämän lehden avustajat** | Jarkko Mänttari,
• Veino Vakkari, Vesa Vainio, Marjut Lehto,
• Tuomas Mänttari, Hannu Mäkinen ja Erkki
• Mänttari

• **Ilmoitusmyynti** | Kaisa Venäläinen
• + 358 40 520 0243, ilmoitukset@niinipuu.fi

• **Osoitteenmuutokset**
• Marko Wahlström
• +358 400 434 529
• osoitemuutos@niinipuu.fi

Painopaikka: Hämeenlinnan Offset-Kolmio
Oy, Hämeenlinna, 2019

• **Painosmäärä:** 14 800 kpl

• **Kansikuva:** Marko Wahlström. Kiia Lehtomäki
• (taulu 11022) puki ylleen sukumuseosta löy-
• tyneen hameen ja liivin sekä asettui Vilhelmii-
• na ja Edvard Huovilan vuonna 1910 lapsilleen
• ostamien vaunujen vierelle.

• ISSN 1283-240X (painettu)
• ISSN 2342-9755 (verkkopainatus)

• Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti
ry:n jäsen

Sukuyhdistyksen toiminta jatkuu vireänä

Kuva: Jarkko Mänttari

KULTTUURI

Ihan muuta kuin hitsausliike

14–15. Jyväskyläläinen Vakiopaine-niminen baari on enemmän kuin kaljakuppila. Kulttuurikapakka on saanut niin maakunnallista kuin paikallista tunnustusta.

Kuva: Marko Wahlström

TAPAHTUMAT

Koko joukko erilaisia tapahtumia

33. Sukuyhdistyksen järjestämiä tapahtumia riittää lähes joka kuukaudelle. Tapahtumat löytyvät tämän lehden lopusta. Päivitettyä tietoa tilaisuuksista löytyy verkkosivulta www.niinipuu.fi.

Löydät meidät Facebookista, Instagramista ja Twitteristä

Facebook: [niinipuu](https://www.facebook.com/niinipuu)

Twitter: [@NiinipuuMedia](https://twitter.com/NiinipuuMedia)

Instagram: [niinipuu](https://www.instagram.com/niinipuu)

www.niinipuu.fi

Viime vuonna sukuyhdistyksen tähtihetki oli, kun Niinipuu-lehti palkittiin Sukuseurojen Keskusliiton ja Sukuviesti-lehden sukulehtikilpailussa ensimmäisellä palkinnolla.

Yhdistys on pitkäkestoisesti panostanut vahvasti sukulehteen, joka on yhtäältä tärkein yhteys suureen sukuun ja toisaalta myös iso taloudellinen ponnistus. Lehti ja koko yhdistys pyörii taloudellisesti vapaaehtoisten tukimaksujen varassa, sillä Mänttäreillä ei ole pakollista jäsenmaksua. Voisi sanoa, että yhdistys toimii joukkorahoitusperiaatteella: tukimaksuja maksavat ne, jotka kokevat toiminnan merkitykselliseksi ja arvokkaaksi.

Vapaaehtoisista tukimaksuista yhdistyksellä on vain suositus. Niinipuun tukimaksu on viimeiset kymmenen vuotta ollut 10 euroa. Tässä ajassa kustannukset, erityisesti postimaksut, ovat nousseet. Jotta lehti saataisiin kustannettua itsekannattavasti, on yhdistyksen johtokunta päättänyt suosittaa lehden uudeksi tukimaksuksi 15 euroa.

Verkkotoiminta on toinen kanava yhteydenpidossa. Verkon painopiste on Niinipuu.fi-sivustolla, jota tukee suvun sosiaalisen median toiminta. Verkkosivun katseluita kirjautui viime vuonna 20 115 eli keskimäärin 1 676 kuukaudessa.

Jo perinteeksi muodostuneiden tapahtumien lisäksi yhdistys osallistuu Vantaalla lokakuussa järjestettävään Kuulutko Sukuuni -tapahtumaan, joka on maamme suurin vuosittainen sukututkijoiden ja -yhdistysten tapaaminen. Myös perinteinen pääkaupunkiseudun Mänttäreiden tapaaminen järjestetään tällä kertaa suurtapahtuman yhteydessä.

Virtuaalimuseohanke etenee ja samalla sukumuseota järjestellään uudelleen. Virtuaalimuseo-nimityksen sijasta yhdistys alkaa käyttää viime aikoina yleistynyttä nimitystä eMuseo.

Perinteistä sukututkimusta täydentävä geneettinen sukututkimushanke on käynnistynyt. Tavoitteena on tutkia 1600-luvulla eläneestä

Tuomas Abrahaminpojasta suoraan

alenevissa polvilla olevien miesten geenikartan avulla sitä, missä päin ovat suvun pitkät juuret. Vastaavasti naislinjan avulla tutkitaan esiäitien sukujuuret. Samalla selvitetään ovatko Tammelan Mänttärit geneettisesti samaa sukua, vaikka yhteyttä perinteisellä sukututkimuksella ei ole löytynyt.

Viime marraskuussa sukuyhdistys sai suruviestin, kun suvun kunniajäsen **Eero Mänttari** (taulu 10 787) kuoli 85-vuotiaana Parkinsonin taudin murtamana Espoossa.

Valtakunnallisella tasolla tunnustettu sukututkimuksen kehittäjä oli myös uupumattoman innokas oman sukuseuran toiminnan kehittäjä. Hän muun muassa käynnisti sukumuseohankkeen lahjoittamalla tätä varten museoitaita ja organisoivat suvun 3 000 valokuvan kuva-arkiston Museovirastossa säilytettäväksi.

Eeron vierailtua taannoin kotonamme **Ritva**-vaimonsa kanssa tuolloin suurin piirtein ekaluokkalainen tyttäremme **Outi** kysäisi ”onko Eero tehnyt elämässään muutakin kuin sukututkimusta”.

Työelämässään diplomi-insinööri oli laajalti arvostettu voimalaitostekniikan asiantuntija, suunnittelija ja projektien johtaja. Hänen entiset työtoverinsa ovat todenneet, että Eero oli syvälinen tutkijaluonne: kun mies ryhtyi johonkin, hän teki sen pohjia myöten. Tämän luonteenpiirteen ansiosta Eeron ainutlaatuinen panos loi perustan, jolla iso sukuyhdistys nyt toimii.

ANSSI PAASIVIRTA (taulu 10793)
suvun päämies

Starttikokous. Sukuyhdistyksen geenitutkimusryhmä aloitti toimintansa Helsingissä tammikuun lopulla. – Yhtenä tavoitteena on löytää mahdollinen yhteys Tammelan Mänttäreihin, valtuuskunnan puheenjohtaja Anssi Paasivirta kertoo. Kuvassa myös Suomi DNA -projektia hallinnoiva Marja Pirttivaara (kesk.) ja Tuija Meriranta Tammelan Mänttäreistä.

Tulevatko Mänttärit idästä ja vai lännestä?

Viiden testihenkilön avulla selvitetään laajan suvun geeniperimän pitkät juuret. Nyt haussa on myös yhteys Tammelan Mänttäreihin.

Mänttärin Sukuyhdistyksen pitkien sukujuurien selvittäminen geenitutkimuksen avulla on alkanut. Sukuyhdistyksen valtuuskunta päätti asiasta kokouksessaan vuosi sitten.

Kuluttajille suunnatun DNA-tutkimuksen avulla on tarkoitus saada ensisijaisesti selvyys suvun rakenteen kannalta strategisten sukulinjojen perimään eli mistä kautta suvun esivanhemmat ovat tulleet aikanaan Sippolan Liikkalaan.

–Samalla on tarkoitus selvittää onko Forssan Tammelan Mänttäreillä ja Kymenlaakson Mänttäreillä yhteistä

geneettistä perimää, valtuuskunnan puheenjohtaja **Anssi Paasivirta** (taulu 10793) kertoo.

Perinteisen sukututkimustiedon valossa Tammelan Mänttärit eivät polveutuisi suvun kantaisästä **Tuomas Abrahaminpoika Mänttäristä** (taulu 1).

MYÖS REIDEN SUKUHAARA SELVITETÄÄN

Laajasta sukututkimusaineistosta on yhteistyössä kouvolaalaisen **Eeva Puustisen** (taulu 4019) kanssa tunnistettu eri sukuhaaroista mieshenkilöitä, jotka ovat isälinjan mukaisesti suoraan alenevissa polvissa Tuomas Abrahaminpojan jäl-

keläisiä.

Lisäksi vertailun vuoksi on päätetty selvittää Eerolan sukuhaaran sukujuuret. Sukuun on tullut 1700-luvulla vävy Metsäkylästä Riivarin suvusta.

Äitilinjatutkimuksena tehdään ainakin Mäntlahden sukuhaaraan kuuluvan **Maria Reiden** (taulu 13257) suvun mitokondrioDNA-tutkimus.

–Tammelan Mänttärin suvusta pyritään saamaan tutkimukseen mukaan ainakin kaksi mieshenkilöä, jotka ovat suoraan alenevassa isälinjassa heidän vanhimman esi-isänsä jälkeläisiä, Anssi Paasivirta kertoo.

Tammelan Mänttäreistä yhteyshenki-

löiksi ovat lupautuneet **Tuija Meriranta** ja **Tuure Hasselman**, joka neuvottelee geenitutkimukseen osallistuvan kahden miehen kanssa.

Liikkalan Mänttäreistä on päätetty tutkia neljä suoran isälinjan omaavaa miestä ja yksi äitilinjainen nainen.

KOTIVÄVYTTUOVAN OMAN SÄVÄYKSEN

Suvun kantaisän juuret varmistuvat parhaiten, kun geenitutkimukseen osallistuvia on enemmän kuin yksi henkilö.

–Aina pitää olla useampi ihminen, kun lähdetään laajasti selvittämään isälinjaa. Toisaalta myös kotivävyjen vaikutus perimään tuo sukuyhdistyksen kannalta mielenkiintoisen ulottuvuuden tutkimukseen, geneettisen tutkimuksen asiantuntija, Suomi DNA -projektin vapaaehtoisena ylläpitäjänä toimiva fysiikan tohtori Marja Pirttivaara kertoo.

Hän sanoo Vehkalahden Knaapien jälkeläisenä kuuluvansa Husgafvel-Vilken sukuun.

–Tiedä vaikka ennemmin tai myöhemmin huomaisin kuuluvani myös laajaan Mänttärin sukuun, Pirttivaara sanoo.

Hän muistuttaa, että sukuun kuulutaan myös juridisin ja sosiaalisin perustein.

–Kaikki ei ole pelkkää biologiaa, mikäli geneettisessä sukututkimuksessa tulee yllätyksiä esille.

Pirttivaaran hallinnoimassa projektissa on mukana tällä hetkellä yli 15 000 suomalaisjuurista ihmistä selvittämässä geneettisiä sukuyhteyksiään.

SUOMALAISIA JUOKSIJOITA TESTATTU

Mänttärin sukuun on kasautunut vuosien saatossa useita huipputasoisen nais-suunnistajia: muun muassa Hovin (taulu 15739) sisarukset, **Hennariikka Lonka** (taulu 5229), **Annariitta Kottonen** (o.s. Lonka, taulu 5230), **Ulla Mänttäre** (taulu 10789) ja **Mirja Puhakka** (taulu 2952).

Karoliinisessa Instituutissa Ruotsissa väitöskirjaa tekevä arvostettu geenitutkija **Daniel Borshagovski** (taulu 4386) kertoo, että joidenkin liikunnallisten ominaisuuksien periytymistä on tutkittu geneettisesti.

–En usko, että suunnistuksen periytyvyyttä olisi tutkittu, hän kertoo.

Pirttivaara vahvistaa, että suomalaisia kestävyyslajien ja pikamatkojen juoksijoita on testattu. Tunnetuimpia testattuja ovat muun muassa taitoluistelijat **Susanna Rahkamo** ja **Petri Kokko**.

–Ihmisen terveys- ja liikuntaperimään ei saada vastauksia isä- tai äitilinjän geenitutkimuksilla. Niitä varten omat

terveystestit, Borshagovski korostaa.

TESTIYHTIÖ SÄILYTTÄÄ NÄYTEITÄ 25 VUOTTA

Geenitesti-yhtiö Family Tree DNA tekee kuluttajatestit omassa Gene-by-Gene Ltd:n laboratoriossa Houstonissa Yhdysvalloissa.

–Laboratorio on ilmoittanut säilyttävänsä näytteitä 25 vuotta. Testattava voi pyytää sekä näytteen että sen antamien tietojen (data) tuhoamista, Pirttivaara kertoo.

Hän korostaa, että Family Tree DNA on tarkka kuluttajatestien yksityisyydensuojasta.

–Gene-by-Genen laboratorio on moninkertaisesti akkreditoitu. Laboratoriossa tehdään geenitutkimuksia muun muassa sairaaloille ja tutkimuslaitoksille. Laboratorio ei myöskään myy pääsyä näytteisiin lääkefirmoille, Pirttivaara jatkaa.

Helmikuun puolivälissä paljastui, että Family Tree DNA on aloittanut kaikessa hiljaisuudessa yhteistyön Yhdysvaltojen liittovaltion keskusrikospoliisin FBI:n kanssa.

–Kyse ei ole ulkopuolisille myymisestä, vaan geenitesti-yhtiö on vain päästänyt poliisin samanlaiseksi asiakkaaksi kuin muut asiakkaat ovat. FBI ei näe ihmisten kotiosoitteita, raakadataa tai muita tietoja, vaan ainoastaan kaikille näkyvät julkiset tiedot, Pirttivaara korostaa.

Isoista kuluttajatesti-yhtiöistä Family Tree DNA ja MyHeritage käyttävät samaa Gene-by-Gene Ltd:n laboratoriota sekä 23andme ja Ancestry ostavat laboratoriopalvelut akkreditoidusti tällä hetkellä Yhdysvalloista.

–Family Treen dna-testien luotettavuudesta kertoo se, että testien datatiedot kelpaavat USA:n geenipankkeihin suoraan, testilaboratoriossa vieraillut Pirttivaara kertoo.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943)
teksti ja kuvat

Luotettavuus taattu. Yli 15 000 suomalaisjuurisen Suomi DNA -projektia vapaaehtoisena hallinnoiva Marja Pirttivaara vakuuttaa, että kuluttajatestejä tekevien isojen geenitesti-yhtiöiden luotettavuus on varmalla pohjalla

Pitkät juuret selville. Sukuyhdistyksen valtuuskunnan puheenjohtaja Anssi Paasivirta kertoo, että suvun pitkien juurien geeniperimä halutaan saada selville.

NÄIN TUTKIMUS TOTEUTETAAN

- Näytteenottoaineisto ja Y-DNA 67 -testi tilataan Family Tree DNA -tutkimuslaitokselta Houstonista Yhdysvalloista.
- Geenitutkimus toteutetaan Suomi DNA -projektin kautta.
- Testattavat ottavat poskien sisäpinnoilta näytteet ohjeiden mukaan ja lähettävät näyteampullit Family Tree DNA:lle.
- Sukuyhdistys maksaa puolet tutkimuksen kuluista.
- Tutkimukseen osallistuvat saavat testitulokset sähköpostitse. Tulokset tulkitaan yhteisessä työpajassa yhdessä asiantuntijoiden kanssa.
- Isälinjan Y-kromosomi periytyy biologiselta isältä biologiselle pojalle. Naisilla Y-kromosomia ei ole lainkaan.
- Äitilinjassa tutkitaan naislinjaisen jälkeläisen, miehen tai naisen, mitokondrio-DNA.

Kuvaukset käynnissä. Liikkalan Mänttärinmäen Heinäkalliolla sijaitsevan sukumuseon esineitä tuuletettiin kahtena viikonloppuna viime elokuussa. Esineistöä kuvasivat Olli Sipilä (vas.) ja Marko Wahlström sekä Arto Mänttari (ei kuvassa).

Virtuaalimuseo etenee askel kerrallaan

Myös Heinäkallion sukumuseo uudistuu ensi vuodeksi.

Mänttärin Sukuyhdistyksen virtuaalinen museohanke etenee tällä hetkellä askel kerrallaan.

Virtuaalisen museon kuvamateriaalia varten Liikkalan Heinäkalliolla Kouvolassa sijaitsevan sukumuseon esineistön kuvaukset aloitettiin viime elokuussa. Kuvauksia on tarkoitus jatkaa vielä tänä kesänä.

– Tämän vuoden aikana käynnistämme myös esineisiin liittyvien tarinoiden keräämisen, johtokunnan sukumuseovastaava **Ari Lehtomäki** (taulu 11022) kertoo.

Virtuaalinen museo toteutetaan sukuyhdistyksen ja Niinipuu-lehden verkkosivujen Sukumuseo-osioon.

– Sivustorakentuu ensivaiheessa sukumuseon esinekuviin ja niistä kertovien lyhyiden tarinoiden perustalle, virtuaalimuseo

työryhmän jäsen, valtuuskunnan varapuheenjohtaja **Olli Sipilä** (taulu 10775) kertoo.

Työryhmään kuuluvat myös **Timo Huovila** (taulu 2007), **Iina Wahlström** (taulu 1943), **Eeva Puustinen** (taulu 4019), **Aki Mänttari** (taulu 2957), **Pirjo Pohto** (taulu 6935), **Sirpa Pohjalainen** (taulu 4841), **Jarkko Mänttari** (taulu 3940) ja **Marko Wahlström** (taulu 1943).

MARIAN JA MATIN KAMARI SYNTYY

Viime kesän esinekuvausten aikana syntynyt ajatus sukumuseon uudistamisesta lähtee myös samalla toteutumaan.

Vanha 1700-luvulla rakennettu hirsiaitta muodostaa jatkossa sukumuseon maatalouden tarve-esineiden osaston. Uudempi, vuonna 1996 Heinäkalliolle siirretty kaksiosainen aitta saa myös uuden elämän.

Oikeanpuoleinen aittahuone järjes-

tellään “Marian ja Matin kamariksi”, joka esittelee kuvitteellisesti entisajan talonpoikaisperheen elämää.

Ajatuksen idealle antoi aitassa oleva nuoren emännän **Maria Matintytär Mänttärin** (taulu 4456) arkku, jonka on valmistanut ilmeisesti hänen veljensä **Anton Matinpoika Mänttari** (taulu 4373). Maria Matintytär avioitui **Matti Kallenpoika Mänttärin** (taulu 8600) kanssa. Perhe asutti Sippolan Liikkalan Kalle-Kustaan taloa.

– Tarinallisuus houkuttelee museolle myös niitä, jotka ovat siellä aiemmin käyneet. Tarinat tuovat kävijöille jotain uutta tarjolle, museotyöryhmän asiantuntijajäsen, Suomen maatalousmuseo Saran näyttelyamanuenssi **Iina Wahlström** (taulu 1943) kertoo.

Toinen aittahuone järjestellään varastohuoneeksi, jossa säilytetään muun muassa sellaisia yksittäisiä museoesineitä, jotka

eivät liity kokonaisuuteen.

– Muutokset sukumuseolla on tar-
koitus saada valmiiksi vuoden 2020
sukujuhluvuodeksi, nykyisen museo-
toimikunnan vetäjänä toimiva Ari
Lehtomäki jatkaa.

MUSEOTOIMIKUNTA PERUSTETTIIN 50 VUOTTA SITTEN

Sukuyhdistyksen vuonna 1965
perustaman sukumuseon historian
ensimmäisen museotoimikunnan
perustamisesta tulee ensi syksynä
kuluneeksi 50 vuotta.

Åbo Akademin kansatieteen opiske-
lija **Anne Niemi** (taulu 15589) järjesti
sukumuseota kesällä 1999. Hän myös
luetteloi museoesineet Museoviraston
diaarisääntöjen mukaan sekä puhdisti
ja järjesti ne näyttelyksi käyttötarkoi-
tusten perusteella.

Alueellisen museoverkon mukaan
sukumuseo kuuluu Kymenlaakson
maakuntamuseon piiriin. Kesällä
2009 maakuntamuseotutkija **Marja
Salmijärvi** kävi tarkastuskäynnillä
sukumuseossa. Hän laati muistion
kehittämisen- ja kartuttamiskriteereistä
sekä tarinoiden keruusta.

MUSEOBUUMI JATKUI MALTILLISENA KASVUNA

Maamme ammatillisten museoiden
kävijämäärät ovat olleet voimakkaas-
sa kasvussa vuodesta 2015 alkaen.
Vuosina 2011–2015 kävijöitä oli noin
viisi miljoonaa vuodessa, vuonna
2016 kävijöitä oli yli kuusi miljoonaa
ja vuonna 2017 ylittyi seitsemän mil-
joonan kävijän raja.

– Viime vuonna museoiden kävi-
jämäärien kasvu taittui maltilliseen
nousuun. Siihen vaikutti oletettavasti
se, että viime vuonna museot vetivät
hieman henkeä tapahtuma- ja näytte-
lyinvestoinneissa itsenäisyyden juhla-
vuoden jälkeen, Suomen museoliiton
pääsihteeri **Kimmo Levä** pohtii.

Museotilaston mukaan maksullisten
kävijöiden määrä laski ja ilmaisten
kävijöiden suhteellinen määrä lähti
kasvuun.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti
ERKKI MÄNTTÄRI (taulu 11496), kuva

Mänttärin juhliivat tois- tamiseen Myllykoskella

Mänttärin Sukuyhdistyksen joka
neljäs vuosi järjestettävä sukukokous-
ja juhla pidetään Myllykoskella
18.–19.7.2020. Juhlapaikaksi on
varattu Myllykosken Seuratalo.

Viikonlopun ajaksi seuratalolle
pystytetään kädentaitojen pop up
-näyttely, johon suvun käsityöntekijät
saavat asettaa töitään nähtäville.
Lisäksi suvun taiteilijat järjestävät
erillisen, jo seitsemännen
taidenäyttelyn kulttuuritalo Wanhan
Rautakaupan galleriassa 18.7.–
16.8.2020.

Sukujuhla on nimetty
juhlatoimikunta, johon kuuluvat
kouvolalainen **Marja-Leena Vainio**
(taulu 3835), kouvolalainen **Minna
Mänttari** (taulu 10790), vantaalainen
Olli Sipilä (taulu 10775) ja
porvoollainen **Marko Wahlström**
(taulu 1943).

Edellinen sukukokous- ja juhla
pidettiin Kotkassa heinäkuussa 2016
ja sitä ennen juhlittiin Myllykoskella
vuonna 2012. Tuleva sukukokous on
23. järjestyksessään.

Mannerheim-ristin ritari Arvi Liikkasesta tekeillä kirja

Sotahistorian dosentti, filosofian
tohtori Jarkko Kempin tavoitteena
on tehdä Mannerheim-ristin ritari
no. 114:stä eli **Arvi Liikkasesta**
elämäkerta.

Vuonna 1912 syntynyt Liikkanen
toimi Sippolan suojeluskunnissa ja
talvisodassa hän oli ryhmänjohtaja JR
5:n joukoissa.

Jatkosodassa hän toimi aluksi
ryhmänjohtajana ja myöhemmin
joukkueenjohtajana JR 25:ssä. Hän
haavoittui lokakuussa 1941, mutta pääsi
palaamaan vielä rintamalle.

– Ansioistaan hän sai arvostetun
Mannerheim-ristin ritarin arvon
kesäkuussa 1943. Liikkanen vapautettiin
palveluksesta saman vuoden lokakuussa,
yhteensä noin 20 tietoteosta julkaissut
Kempin kertoo.

Sodan jälkeen Liikkanen työskenteli
kotitalallaan Liikkalassa. Maataloustöiden
lisäksi Liikkanen oli Myllykoski Oy:n
palveluksessa Liikkanen työskenteli

Uuden ajan sukulaulun sovituskilpailu alkaa

Aika kultaa muistot, mutta jotta muistot
eivät täysin katoa menneisyyteen, niin on
myös tärkeää uudistaa. Mänttärin suvulla
on ollut vuodesta 1996 asti käytössään
oma, **Raija Mänttärin** (taulu 2955)
sanoittama sukulaulu.

– Edeltäjäni ehdottiminulle, että saisiko
siitä tehtyä uuden yksinkertaisemman
sovituksen. Muutamalta sukumme
edustajalta tuli tämän lisäksi idea, että
saisimmeko tehtyä jopa sovituskilpailun
– ja niinhän me tulemme tekemään,
sukuyhdistyksen johtokunnan nuoriso-
vastaava **Eetu Pesu** (taulu 1915) sanoo.

Sovituskilpailu on avoin niin suvun
jäsenille kuin suvun ulkopuolisille
musiikin tekijöille.

– Kappaleen tulisi mukailla alkuperäistä
Matti Nikusen sävellystä, mutta oma
taiteellinen kädenjälki saa kuulua
lopullisessa sovitussideassa, Pesu jatkaa.

Kilpailun tarkat säännöt ja palkinnot
julkistetaan tämän vuoden aikana
Niinipuun verkkosivuilla ja sosiaalisen
median kanavissa.

tehtaalla vuoteen 1963 saakka.

SIVILIVAIHEIDEN TUTKIMINEN HAASTEELLISTA

Liikkasen sota-ajan vaiheet on
mahdollista selvittää muun muassa
sotapäiväkirjojen kautta.

– Sen sijaan hänen siviilivaiheensa
ovat huomattavasti hankalampia
tutkia. Liikkanen oli tunnetusti hyvin
rauhallinen ja vaatimaton ihminen, joka
ei koskaan korostanut saavutuksiaan
sodassa, Kemppi sanoo.

Tutkimuksen kannalta ongelmia
lisää se, että Liikkanen oli naimaton
ja hän eli kotitalallaan sisarustensa
kanssa, jotka myös ovat kuolleet jo
vuosikymmeniä sitten.

Jos joillakin on mitään tahansa Arvi
Liikkaseen liittyvää tietoa, niin tutkijaan
voi olla yhteydessä puhelimitse
numeroon 050 517 35 81 tai
sähköpostitse osoitteeseen
jarkko.kemppi@uef.fi.

Ansioitunut sukututkija. Mänttäreiden laajan sukukirjan toimittanut Eero Mänttari oli kuollessaan 85-vuotias. Kuva hänen 80-vuotispäivänsä kunniaksi järjestetystä pienimuotoisesta tilaisuudesta..

”Eero oli päätä ylempänä muita”

Eero Mänttari teki mittaamattoman arvokkaan työn Mänttärin Sukuyhdistyksen hyväksi.

Mänttärin Sukuyhdistyksen aktiiveilta pulppuaa superlatiiveja, kun heitä pyydetään luonnehtimaan 85-vuotiaana viime marraskuussa kuolleen diplomi-insinööri **Eero Mänttärin** toimeliaisuuden merkitystä sukuyhdistyksen kannalta.

– Eero oli sukutoiminnalle vihkiytynyt, mahdollottoman ener-

ginen ja ahkera ihminen, joka suorastaan pulppusi ideoita, sukuyhdistyksen entinen puheenjohtaja **Jorma Mänttari** (taulu 11480) toteaa.

Sippolan Liikkalassa syntynyt Eero Mänttari (taulu 10787) teki varsinaisen työuransa energia-alalla, mutta toinen mittava elämäntyö rakentui poikkeuksellisen intensiivisestä uurastamisesta sukutoiminnan parissa.

Isoisän perintö oli osaltaan johdattamassa Eero Mänttärin sukuseuratoimintaan. Isoisä **Vihtori** (taulu 10785) oli aloitteentekijä Mänttärin sukuyhdistyksen perustamisessa 80 vuotta sitten ja myös yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja kuolemaansa asti.

Eero Mänttari aloitti sukuyhdistyksen valtuuskunnan jäsenenä vuonna 1964, ja siitä käynnistyi suku-uurastus, joka hakee vertaistaan. Jäätyään eläkkeelle Ekono-Energia Oy:n varoitumisjohtajan tehtävästä vuonna 1992, Mänttari omisti lähes kaiken aikansa sukututkimukseen ja muuhun sukutoimintaan.

“MAHDOTON URAKKA” ALKOI

Sukuyhdistyksen johtokunnan puheenjohtajana toiminut **Reijo Mänttari** (taulu 9704) kertoo Eero Mänttärin innostuneen insinöörimiehenä tietotekniikan mahdollisuuksista sukututkimuksessa.

– Eero kävi Turussa messuilla, jossa esiteltiin uusi sukutietohjelma ja hän hoksasi heti, miten ohjelma voi edistää sukutietojen keräämistä.

Reijo Mänttärin oli pitkään haaveillut, että **Evert Mänttärin** (taulu 3912) tekemälle sukukirjalle saataisiin jatkoa, vaikka moni piti urakkaa aivan mahdottomana.

– Eero lähti hanketta toteuttamaan, ja teki aivan valtavan työn, väliin yötä päivää. Yksin hänkään ei olisi urakasta selvinnyt, mutta meillä oli siinä hyvä porukka Eeron apuna. Täytyy tunnustaa, että jos olisimme tienneet, miten iso homma se uusi kirja on, niin tekemättä olisi jäänyt.

AINI JA EEVA EEROLLA TÖISSÄ

Pitkäaikaiset sukuaktiivit **Aini Rantanen** (taulu 11080) ja **Eeva Puustinen** (taulu 4019) kertovat olleensa ”Eerolla töissä”, kun sukutietojen päivytystyöhön ryhdyttiin.

– Olin tuntenut Eeron lapsesta asti, mutta lähempi kanssakäymisemme alkoi, kun tämä hieno herrasmies pöllähti luokseni, esitteli itsensä ja pyysi mukaan sukutietoja keräämään. Oli puhe Evertin kirjan saamisesta atk:lle ja tietojen tarkistamisesta. Pojantyttyäni **Niina Rantanen** (taulu 11081) kävi Eeron kanssa yhdessä läpi Evertin kirjan tietoja, ja Eero ajoi tiedot tietokoneelle, Aini Rantanen kertoo.

Kahdeksan vuoden uurastuksen tuloksena valmistui vuonna 2001 kaksiosainen järkälemäinen Mänttärin sukukirja, jossa on yli 60 000:n sukulaisen tiedot.

NIINIPUU-LEHDEN KÄYNNISTÄJÄ

Sukuyhdistyksen puheenjohtaja **Anssi Paasivirta** (taulu 10793) sanoo serkkunsa Eero Mänttärin tehneen perinteisen kirkkoherranvirastoissa ja arkistoissa vierailamisen lisäksi myös sukututkimuksen pioneerityötä.

– Tiiviissä yhteistyössä **Kaarle Kailan** kanssa he kehittivät isojen sukuaineistojen käsittelyyn kykenevän tietokoneohjelmiston. Mänttärin sukukirja ei olekaan pelkkä sukuluettelo, vaan siinä on nykyajan henkilöiden osalta varsin kattavasti elämäntietojakin.

Paasivirran mukaan Eero Mänttari oli muutoinkin intomielinen sukuseuratoiminnan kehittäjä.

– Hän oli vuonna 1995 ensimmäisen kerran ilmestyneen Niinipuu-sukulehden ideoija ja käynnistäjä. Sukututkimuksen siivellä koottiin Eeron johdolla Niinipuu-lehden massiivinen osoitetiedosto. Myös pääkaupunkiseudun Mänttärin vuosittaiset tapaamiset saivat alkunsa Eeron ajatuksesta.

EERO OSASI ORGANISOIDA

Pyhäkouluajoista asti Eero Mänttärin tuntenut Eeva Puustinen lähti mukaan kyselemään osoitteita Niinipuu-lehden lähettämistä varten ja hankkimaan suvun yrittäjiltä ilmoituksia lehteen.

– Eero oli oikein mukava ja täsmällinen työnantaja. Lähes päivittäin oltiin yhteistyössä useamman vuoden ajan. Eero osasi organisoida asioita.

Sukuyhdistyksen aktiivien käsitykset Eero Mänttärin toiminnan merkityksestä ovat hyvin yhteneväiset.

– Eerolla oli intomielisen vahva sitoutuminen sukuun ja kotiseutuun. Ilman korvausta tekemällään työllä Eero loi perustan maamme suurimman sukuyhdistyksen toiminnalle, Anssi Paasivirta sanoo.

– Sitä eivät kaikki tiedäkään, miten valtava merkitys Eeron työllä on ollut sukuyhdistyksen kannalta, Aini Rantanen toteaa.

– Eeron merkitys sukuyhdistykselle on aivan ensiluokkainen, Eero oli päättä ylempänä muita, Eeva Puustinen sanoo.

– Eeron toimittama sukukirja ja Niinipuu-lehden ilmestymisen innostivat ihmisiä, piristivät sukuyhdistyksen toimintaa, herättivät koko suvun ja tiivistivät valtavasti sukuyhteyttä, Reijo Mänttari toteaa.

JARKKO MÄNTTÄRI (taulu 3940) teksti
MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), kuva

EERO MÄNTTÄRI 1933–2018

- Syntyi Sippolan Liikkalassa 21.5.1933. Kuoli hoitokodissa Espoossa 6.11.2018.
- Koulutukseltaan diplomi-insinööri Teknillisestä Korkeakoulusta vuonna 1957.
- Työura: Valmet Oy Linnavuori (1956–57), Asea Ab Västerås/Ruotsi (1958–59), Ekono Voima- ja Polttoainetaloudellinen Yhdistys, Ekono Oy ja Energia-Ekono Oy (1959–1992).
- Luottamustehtävät: assistentti TKK (1952–53, 1955–56), Teollisuuden Lämpöteknillisen Valiokunnan sihteeri (1962–86) ja valtion maakaasukomitean jäsen (1970–71).
- Perheeseen kuuluivat puoliso, kolme lasta ja kuusi lastenlasta.

Kotiseutumies. Kalevalaseura-säätiön tunnustuspalkinnon saanut Veino Vakkari on asunut Kouvolan Liikkalassa koko ikänsä. – Sen takia kiinnostus entisiin aikoihin ollut luonteavaa, hän sanoo.

Murteet erottavat naapurikylät toisistaan

Veino Vakkari palkittiin arvokkaasta kotiseututyöstä valtakunnallisella tunnustuksella.

Kotiseutu kulkee aina meidän mukamme. Kotiseudun kieli, tavat ja tottumukset tuntuvat lämpimän kotoisilta ja turvallisilta. Jos maailmalla tapaa samalta seudulta lähtöisin olevan ihmisen, on kuin sukulaisen kohtaisi.

Kouvolan Liikkalassa asuva 86-vuotias **Veino Vakkari** (taulu 2851, 1662) on tehnyt arvokasta työtä kansanperinteen säilyttäjänä ja tallentajana kotiseudullaan entisen Sippolan pitäjän alueella. Hän tuntee hyvin tämän alueen murteen sekä muun kansanperinteen ja on kirjoittanut monia aiheita käsitteleviä artikkeleita.

– Kun tässä Liikkalassa olen koko ikäni asunut ja tunnen kaiken niin hyvin, on kiinnostus entisiin aikoihin ollut luonte-

vaa, hän sanoo vaatimattomasti.

Arvokkaasta työstään kansanperinteen taitajana, vaalijana ja tallentajana Vakkari on palkittu kahdesti. Vuonna 1998 hän sai vastaanottaa Suomen Kotiseutuliiton harastusmitalin ansiokkaasta kotiseututyöstä. Viime syksynä Kalevalaseura-säätiö antoi vuosittaisen Kekrinpäivän tunnustuspalkintonsa Vakkarielle Kalevalaseuran seminaaripäivillä 26.10.

MURRE KERTO OASIAN KIRJAKIELTÄ ELÄVÄMMIN

Sippolan murteen Vakkari tuntee läpikotaisin. Hänen tietonsa ovat olleet suureksi avuksi filosofian tohtori **Matti Punttilalle** (taulu 4681), joka on toimit-
tanut murreanakirjan ”Sippolan sanat” ja tänä vuonna ilmestyvän Sippolan

perinnekirjan.

–Erikoista murteissa on se, että naapurikylissä saatetaan samaa asiaa tai ilmiötä kutsua eri sanalla, Vakkari toteaa.

Kun esimerkiksi Liikkalassa syödään piranaa, niin Haapalassa samaa ruokaa kutsutaankin retsikaksi.

KOTISEUTUYHDISTYKSEN PUHEENJOHTAJANA

Vakkari toimi pitkään Sippolan kotiseutuyhdistyksen puheenjohtajana sekä siinä tehtävässä hän oli ideoimassa ja toteuttamassa hyvin monia tapahtumia ja hankkeita.

Vuonna 1997 Sippolan seurakuntatalon seinään kiinnitettiin seitsemän sankarivainajien muistolaattaa ja vuonna 1988 Liikkalan kylän keskustaan pystytettiin

Liikkalan noottikivi, olihan silloin kulunut 200 vuotta nootin kirjoittamisesta. Myös Liikkalan kyläkirja-hanketta hän oli käynnistämässä ja monet vanhat valokuvat ovat hänen arkistostaan.

Vonteenin Valsi -tapahtuman yhteydessä järjestettiin ennen kotiseutujuhlia, jotka pidettiin aina sellaisessa paikassa, joka kertoo Sippolan historiasta.

– Joskus oltiin Turpaalla, jossa aikoinaan oli ruutitehdas, joskus Saverolla, jossa toimi lasitehdas. Niillä juhlilla oppi paljon kotiseudun menneisyydestä. Sippolan juustonvalmistuksen 140-vuotisjuhlaa vietettiin kirkonmäellä, jossa on Sippolan juuston, Suomen ensimmäisen emmentalin, muistomerkki, mäntyyn kiinnitetty iso juustopata. Vännilän ruukilla ja Silmun sahallakin juhliittiin.

OMALEIMAISUUS HÄVIÄÄ KUNTALIITOKSISSA

Kun kuusi kuntaa liitettiin yhteen ja muodostettiin iso 84 000 asukkaan Kouvola, on selvää, että omaleimaisuus ei enää pääse kehittymään. Senkin vuoksi kotiseudun historian, murteen ja muun perinteen säilyttäminen on äärimmäisen tärkeää.

– Sekin on sääli, että Sippolan museon tavarat vietiin Kouvolaan, Veino Vakkari toteaa.

Kouvolan museossa sippolalaisten esineiden tarina ei kohtaa kuulijaa samalla tavalla kuin esineiden omassa ympäristössä.

EILA KORJALA (taulu 8562), teksti
HÄNNÜ MÄKINEN (taulu 5220), kuvat

VEINO VAKKARI

- Syntynyt Sippolan Liikkalassa vuonna 1933.
- Ammatiltaan maanviljelijä.
- Toiminut Liikkalan Osuuskaupan, Sippolan Kunto ry:n ja Sippolan Kotiseutuyhdistyksen puheenjohtajana sekä Osuuskauppa Ympäristön, Kymijoen Osuuspankin ja Liikkalan Mylly ja Saha Oy:n hallituksen jäsenenä.
- Ollut Anjalankosken kaupunginvaltuuston ja lautakuntien jäsen.
- Harrastaa urheilua sekä osuuskunta- ja yhdistystoimintaa.

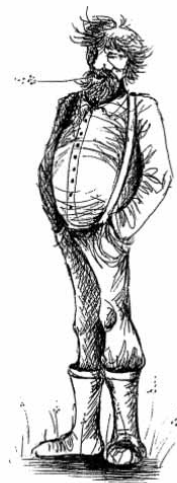
Sippolan miähen raktorin osto

- Päivää, läksin käymää, kun kuulin teillä olevan uulen raktorin.
- No päivää, päivää, mistäs kummast sellasen tialon olet oikee saannu, että meillä raktori olis?
- Emäntäin tul taanoo marttaseurast ja siäl olvatten kuulemma silviisii haastanneet, nii päätin oikee lähtee kattoo, että onks niilen naisien puhehil minkääläist perää.
- No läheppäs tuan liiterii, nii näät, että onks niilen puhehisiin uskomist.
- Voi sytävä, no raktorhaa tääl on, ja oikee Vortsonni, kyl on hulpia peli ja komja maalinki, oikee siniin. Noi punaset pyörät kyl vähä ilkeäse tuat ulkonäköö, mut kylhää siihenkii tottuu.
- Olishaa esmerkis harmaa ollu paremp väri, ei olis savikaa niis hyväst näkyn.

- Mut kerros nyt minullen, että mikäs sinut sai raktorin ostoo oikee innostumaa, kun olet aina ollu ja vissii viäläkii olet niin kova hevosiä?
- Kuuleppas, kun selitän! Siin kävi silviisii, että kun toi naapur osti ittellee uulen raktorin, tai oikiastaa Setorin, nii meilän emäntä tuumas minullen, että nyt toi naapurin ylpeily saap loppuu. Meille ostetaa raktor ja heti, eikä mitää Setorii, tuallist päkätint. Eihää minul ollu siihen noka koputust. Että tälviisiihää sit raktorin ostoo innostutaa.
- Mut mistäs sait rahat noin äkkiseltää kasattuu, ethää sunkaa vaa menny velaks ostamaa?
- No enhää miä nyt velaks alkan raktorii ostaa. Niihää miä tuumasin emännälleinkii, että milläs rahoil myä nyt raktorii, se on kuule kallis peli. Se tokas siihen, että ei se ol rahast kii jos meille päätetää raktor ostaa. Siit se rempas esliinan elestää, sutas vähäsen tukkajaa, nappas veskaans käsipualehee, loikkas pyärääns päälle ja läks menee, ja kovaa. Eikä viipyn järin kavvaa, kun tul takas. Ol kävässy osuuskassas. Otti siit veskastaa toluttoman suuren rahanivaskan ja hihkas, että vai ei meil ol rahaa. Rahaa on sillo, kun tarvittaa ja viäl jäikii, eihää täs viäl kaik olekkaa. Kyl miä oikee säpsählin ol se sellain yllätys. Nimittäin se rahakasa.
- Vai sellain juttu, mut mistäs se ol sellaset rahat oikee saannu?
- Kotoontaa, siält Vehkalahlelt, niil on kuule siäl ihlan tuhottomast mettää. Sen veljät maksovat talostaa osuuskii sillo, kun myä mentii naimisii. Minullen ei ol milloonkaa virkkan sanalkaa, että minkä verran se sit rahaa veljiltää oikee sai. Onhaa se raha kasvan korkookii, kun heti pist pankkii elikkä osuuskassaa. Mut kuule, älä vaa men kellenkää kertoo näist raha-asioist, joista haastoin. Älä eles emännälles, pilät vaa oman tiatonas, älä unissaskaa vaa haasta.
- No minuu saat luattaa, kellenkää en hiiskahla eles pualel puustavel, ainhaa olen sanain pitän, enks olekkii, vai mitä?
- Kylhää miä sinuu luatan. Myähää on piletty ain yhtä. Ei ol kylälle menty toittottamaa toistemme asioi ja toisihiimme luatetaa etelleekii.

- Mut kerroppas nyt kuinkas sait kaik noin äkikseltää oikein järjestetty, elikkä tän raktorin?
- No emäntäin alko siin het selittää, että huammen hyppäät aamul ensimmäisee linjapussii ja painut kohlen Kotkaa. Sano viäl, että koti ei ol asiaa ilman raktorii, onks selvä, ymmärrätkö.
- Ja sinähää ymmärsit ja läksit aamul Kotkaa kohlen, vai kuinka?
- No niihää miä tein. Emäntäin tul lääväst, tyrkkäs rahat kourahain ja tuumas: Sun on rahat, ala painuu, ettet taas myöhästy autost. Äläkä pulota rahoil, pan ne hyväst povitaskuus ja nappi kii. Siit se jatko viäl nevvomistaa, että muista tinkii. Maksaa ei pilä kaikkii mitä pyytävätten ja tähleraha takas joka marka.
- Sano viäl, että muistakkii mitä olen sanonnu, että Setorii et osta ja ilman raktorii et kotias tul.
- Selvähää tuntu antannee ohjeet, eihän sinul ollu siihen noka koputust, vai olko.
- Ei ollu, ja vaikka olis ollukkii, nii mitäs senkun tottelet vaa.

- Milläs kalel siä onnistuit tän raktorin oikee saamaa, näisthää on kuulemma kova pula?
- No minäpä selitän. Kun tiäsin vähäsen noist Kotkan raktorkaupoist, nii päätin menä suaraa sinne missä myylää näit Vortsonnii. Astuin kaupan ovest sisählen ja sanoin, että huammenta. Siin ol sellain nuorehko miäs oikee ravattikii kaulas ja se tuumas, että huammenta, tervetuloa ja mitähän isännäl on miäles? Miäles on kaikelaist, tuumasin

miä, mut raktorii läksin ostamaa. Se on oikee sano se miäs. Liippas oikee käspäivää ja sano olevaans raktormyyjä. Siin ol näytil yks raktor, kattelin siin aikain ja kuuntelin, kun myyjä oikee kehu, kuinka kova peli se raktor oikee oli. No siit miä kysyin, että paljos toi keksintö oikee maksaa? Myyjä siin tuummail aikaans ja sano siit hinnan. Miä tuumasin, että enhää miä tuast niin paljoo rupia maksaa. Myyjä tokas, että sen se maksaa, eikä tämä täs ol myytävänkää. No mitäs se siin siit oikee seisoo kysyin? Tää kone on oikiastaa jo myyty, tuumas myyjä. Myyty, tokasin miä. No miksikäs se tuas viäl on, jos se kerran on myyty? Myyjä men aika oulon näköseks ja alko selittää, että kyl se myyty on, mut ei ol viäl maksettu. Onpas kummallist, myyty on mut ei maksettu. Minun ymmärryksein mukaa eihää silloa voi olla myyty, jos ei ol maksettukaa. Näin se vaa on, sano myyjä. Kone on myyty, mut se annetaa ostajalle vasta, kun pualet hinnast on maksettu. Isäntä, jolle tää on menos, varttuu rahoi mettäkaupast ja siks tää raktor on viäl tääl. Mut kuulkaa isäntä, panna teidän nimi paperille ja tilaus vetämää, uusii konehii on kyl tulos, ihlan kohta. Vai mitä isäntä, se sano.

– No mitäs tuumasit myyjälle, annokkos nimes?

– En antan, pistin vaa kätein taskuihin ja näytin rahoja ja sanoin: Kun ei näytä rahat kelpaavan nii mennää toisee kauppa, jossa rahat kelpaa, eihää tää ainoa raktor ol. Ja läksin ovelle.

– No mitäs myyjä siihen, sanoks enää mitää?

– Sehää kiireht perähäin ja pyys, että älkää nyt isäntä hätäälläkö, nevvotellaa nyt viäl kaupast. Minä sanoin, että mitäs nevvottelemist siint on, kun kerran raha ei kelpaa. Siit se kysy viäl, että paljoks minul olis varaa maksaa, nyt heti, elikkä käteisel. Jaa meinaakko, että minkä verran on rahaa mukana, kysyin vuorostain? Sit juur tarkotin sano myyjä. Enhää miä nyt sinulle ala rahoistain kertoo, mut yhlen raktorin pystyn ostaa koska vaa.

– Varttukaas vähäsen, minä käväsen tual johtajan pualel, kaupast voilaa varmast nevvotella, sano myyjä ja läks menee. Kohta tulikii johtaja itte käs ojollaa, tervehti ja pyys omalle pualellee keskustele viäl kaupast.

– Ja siähää tiätyst läksit?

– No tiätys, kun pyyletti. Johtaja pyys istumaa ja alko siin selitellä kai-kenlaist, mut sano siit, että jos teitil on rahat mukana, nii hän olis valmis myymää raktorin minulle. Hinnasthaa teitil on vissii ollu myyjän kaa jo puhe?

– Ei ol mitää tarkempaa puhetta ollu, kun se ei ollu eles kaupan. Mut rahat on mukana, kunhaa hinnast vaa sovittaa, sanoin minä. Johtaja sano siit mitä se maksaa. Mut minä sanoin, että enhää miä nyt rupia sellaista hintaa maksamaa. Siit sanoin siillen, että minkä maksan, en markkakaa enempää. Tehlääks myä kauppa, vai ollaaks tekemättä, kysyin.

– Mitäs johtaja tuumas, kun aloit tuallasi haastaa?

– Se men kyl aika hiljaseks, mut miä näin sen naamast, että kyl sit halut-
taa kauppa tehlä. Aattelin siin itteksein, että taitaa niil olla tarve rahast, enkä maksa muuta, kun sen minkä äksen lupasin.

– No kelpaskos se tarjoukses, vai pitiks sinun viäl sit nostaa?

– Kylhää siin aikaa men. Johtaja yritti kaikel kalel minuu nostaa tarjoustain, mut pilin kuitenkin pään, enkä luvan enempää minkä olin jo luvan. Siit se johtaja nous tualiltaa, ojens käteens ja sano, että sovittu mikä sovittu. Mut hinnast ei siit hiiskahleta kenelkää, tää kauppa men pakkasen pualelle, sano johtaja. Tarjosin siin kätein ja sanoin, että hinta pysyy salas, mut raktori on oltava meidän kartanol viäl tänää ja ilman mitää rahtkului. Ja miä lählen samas kyyli kotia.

– Täytyy tunnustaa, että kyl olet aikamoinen kauppamiäs, en olis milloonka sinust uskon.

– Enks olekkii? Siit se johtaja kuttu siihen sellasen nuoren kaunihiin naisihmisen. Käski laittaa kahvit pöytää ja tehlä kauppakirjat. Kyl pistikii pöylän korjaks, siin ol korvapuustii, ol paakelsii ja pal muutakii sorttii. Ja kuules viäl, siit otettii päälle oikee konjakit, sellasist pitkäjalkasist pyäriöist lasist. Siit se rouva, vai liäkkö ollu viäl neiti, toi ne paperit, sutasin nimein niihin ja luvin rahat pöylällä. Mut siit jualahtikii miäle-
hein, ja sanoin niille, että kirjottakaappas tuahon minun paperii viäl, että rahlin osuus. Mitä, tuumas johtaja, raktoriahaa luvattiin tuala teille kotii samaa hintaa. Niihää myä sovittiikii, mut asia on kuulkaas silviisii, että emäntäin sano lähteissään, että tählerahat on tuatava takasin joka markka. Että laittakaa nyt siihen paperii sellain mukava summa raht-

kuluiks, nii saan käylä vähä ostoksil silaikkaa, kun laitate vehkehii lähtökuntoo.

– No mitäs ne tekvät, laittoks ne mitää kului, kun pyysit?

– Juu ihlan miälellää, ja siit miä viäl kysyin nevvoo, että missäs tääl on sellain kauppa, missä myylää pelkastää lasitavaraa? Eikä se järin kaukan ollukkaa. Ja kävinhää miä viäl toiseskii kaupas. Ostin kuule emännallein uulet lääväsaappaat, sil on vanhat jo aika räpäleiset, monest jo paikattukii. Noi naiset on kuule miälissää, kun niit eles jolloonkii vähäsen muistaa.

– Onhaa aikamoin tarina toi raktoris osto. Lählenkii täst kotia, kun en kellenkää virkkan, että minnekkä lählen. Eivät ol turhaa hualissaa minust.

– Maltas vähä, äläs viäl men minnekkää. Miä käväsen tual aitas penkasemas vähä ruiskarsinaa.

– No teillähää on kummalliin ruiskarsina, kun siält löytyy tuallasiikii.

– Otetaappas vähä, niikun harjakaisii, tai olisko nää paremminkii pyäriäisii, vai mitä? Ota ota vaa joka pyörälle, ettei men raktor-
lykky.

– Kyl olekkii ostan kovaa ainetta, panee oikee irvistää. Sanallakaa et ol kyl maininnu, että mitä täst raktoris oikee maksoit?

– En ol sanon, kun myä sovittii sen johtajan kaa, että hinnast ei kellekää mitää puhuta, nii miä pilän sanain sinunkii kohlal, vaik kaverii ollaakii.

– Juu pilä vaa lupaukses, ei se hinta minuu jää kaivelee. Mut se sinun kaupantekos siäl Kotkas panee kyl naurattamaa. Kyl siä olet aikamoin velkulta. Tul täs miälehein isävainajain sanonta, että rahal sil on taivahallinen voima. Ja tuntuu se pitävän viälkii paikkaans.

– Niihää se pitää. Niikun sekii, että rahal saap ja hevosel pääsee.

VEINO VAKKARI

Kuviteltu murrepakina sijoittuu 1950-luvun puoliväliin. Pakina on julkaistu aikaisemmin ainakin Koti-Sippola-julkaisussa.

Kuva: Marko Wahlström

Suosittu traktori. Fordson Major oli Ford Motor Companyn vuosi-
sina 1945–1964 valmistama traktori, jonka suosio Suomessa oli
hyvin suuri. Siniset traktorit olivat markkinajohtajia niin kauan kuin
merkki pysyi Fordsonina.

LÄKSIN KÄYMÄÄN

Juttusarjassa tavataan sukulaisia jossain päin Suomea.

Sukututkija. Kuopiolainen Reetta Väänänen on tutkinut ja tallentanut kansioihinsa lukemattoman määrän tietoa.

“Halu etsiä ja kokea löytämisen iloa”

Kuopiolainen **Reetta Väänänen** (o.s. Hovi, taulu 15740) kertoo, että hänen molemmat isoäitinsä olivat innokkaita vanhojen tapahtumien kertojia.

– Istuin heidän seurassaan innokkaasti kuunnelen tarinoita menneiltä ajoilta ja taltioin ne muistiini. Tässä tapahtui ensimmäinen herätys sukujuurien tiedostamiseen.

Nyt 82-vuotias Väänänen on harrastanut elämänsä aikana urheilua useita lajeja.

– Niiden joukosta suunnistuksessa etsin ja etsin. Siitä periytyy halu etsiä ja kokea löytämisen ilo. Vertaan sukututkimusta samanlaiseen etsimiseen, hän sanoo.

SUKUTUTKIMUS ALKOI 1970-LUVULLA

Väänänen aloitti sukututkimuksensa 1970-luvulla ja huomasi tarvitsevansa lisätietoa eri aineistojen hakemiseen. Kuopiossa toimi valtakunnallisestikin tunnettu sukututkija, joka järjesti koulutusta kansalaisopistossa.

– Kurssi kesti kolme vuotta ja kiitän vieläkin **Toivo Pietikäistä** saamastani opista. Yhteen kirjaan olen tehnyt sukututkimuksen ja lisäksi kymmeniä sukutauluja.

Väänänen sukujuuret pyörivät Kymenlaaksossa (Vehkalahti, Virolahti, Sippola, Elimäki, Anjala ja Valkeala) ja hän kuuluu Ståhlbergien sukuun, jonka alkukoti on Saksassa.

– Edesmennyt haminalainen sukututkija **Aarre Muurman** (taulu 2381) sanoi aikoinaan, että "ei se sukunimenne turhaan ole vaihdettu Ståhlbergista Hoviin, sillä sinulla useat esi-isien suvut menevät keskiajalla Norjan kuningashuoneeseen."

Sukuyhdistystoimintaa hän on harrastanut useita vuosia sekä tutustunut näin uusiin ystäviin ja saanut heidän kauttaan vinkkejä erilaisiin uusiin hakuohjelmiin.

Ensimmäisen kerran hän sai tietää Mänttärin Sukuyhdistyksestä vuonna 1961 isänsä täyttäessä 50 vuotta.

– Myöhemmin minut houkutteli toimintaan mukaan **Eero Mänttäre** (taulu 10787), joka pyysi aikoinaan tutkimaan Mänttärin sukua. Vieläkin on tallella kansioita täynnä tutkimuksia (käsinkirjoitettuja), vanhojen kirkonkirjojen koukeroisten tekstien lukemisen taitaja pohtii.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti ja kuva

Tyytyväinen baarinpitäjä. Matti Perälän mielestä baarissa on mukavinta olla töissä silloin, kun ihmiset ovat hyvällä tuulella. Mänttärin sukuun kuuluvan Perälän esivanhemmissa on sekä Mänttäreitä että Huoviloita.

Matti Perälä isännöi kulttuurikapakkaa

Jyväskylän Vakiopaine on enemmän kuin kaljakuppila.

Kahta kautta Mänttärin sukuun kuuluva **Matti Perälä** (taulu 441) isännöi Jyväskylässä Vakiopaine-baaria, jota asiakkaat ovat luonnehtineet toiseksi kodikseen, ja jopa Jyväskylän sivistyksen kehdeksi sekä kaupungin tärkeimmäksi kulttuuri-instituutioksi.

Sippolassa vuonna 1969 syntyneen Veli-Matti Perälän esivanhemmissa on Mänttäreitä ja Huoviloita, kunnes isoäiti **Salme Mänttäre** meni **Aarne August Perälän** kanssa avioliittoon, josta syntyi kahdeksan Perälää.

–Lapsesta asti olen kyllä tiennyt kuuluvani Mänttärin sukuun, mutta en ole kovin tarkkaan sukulaisuuksiani selvittänyt. Isä hommasi aikoinaan sen Niinipuun minulle. Kyllä minä sen aina läpi selaan. Hauska katella, miten monenlaista väkeä sukuun kuuluu.

Perälä kertoo asuneensa ”ihan pentuna” nykyisin Kouvolan kaupunkiin kuuluvalla Keltakankaalla. Koulunsa hän kävi Mäntyharjulla, kun sinne oli muutettu äidin työpaikan takia, ja Jyväskylään Perälä tuli 1990-luvun alussa ”yhen tytön perässä”.

SEKATYÖMIEHESTÄ LIIKKEENHARJOITTAJAKSI

Sukukirjassa Matti Perälä esiintyy vielä sekatyömiehen nimellä, mutta jo vuosia hän on hoitanut vaimonsa **Pauliina Siekkisen** kanssa Vakiopaine-baaria, joka ei ole mikään ihan tavallinen kaljakuppila, vaan jo 26 vuotta toiminut omaleimainen kulttuurikapakka.

Baarin seiniltä löytyvät vaihtuvat taidenäyttelyt, alakerrasta intiimi teatteritila ja katutasossa soi hyvin usein kiinnostava elävä musiikki, ellei käynnissä ole joku vilkas kulttuurikeskustelu.

Tuttavallisesti Vakkariksi kutsutun baarin perustivat vuonna 1992 kolme kaverusta: **Terhi Åman** (nykyinen Takkinen), **Tuija Mikonranta** ja **Pertti Kukkola**. Heidän tavoitteenaan oli tehdä baari, jossa he itsekkin viihtyisivät. Roskalavoilta ja kirppareilta hankitut kalusteet ovat vieläkin käytössä.

Kun baarin haluttiin olevan paikka, jossa tasataan paineita, se sai nimen Vakiopaine. Siinä vaiheessa ravintoloitsijat luulivat, että samanniminen hitsausalan erikoisliike olisi jo lopettanut toimintansa. Sittemmin hitsausfirman pomomiehet kävivät kaimabaarissa olusilla ja totesivat, ettei samannimisyyttä haittaa, kun ”ei toimita ihan samalla alalla”.

Baari Vakiopaineen omistaa yritys nimeltään ”Minä ja Siekkiset avoin yhtiö”, jossa oli aiemmin osakkaana myös Pauliinan isä, kirjailija **Keijo Siekkinen**.

Ennen Siekkisiä omistajaporukassa oli mukana myös Mänttärin sukuun kuuluva teatterialan monitoiminainen **Aira Airola** (taulu 13470), joka sai osuutensa lahjoituksena ex-mieheltään Kukkolalta. Vaikka baarin omistajat ovat vaihtuneet, tyyli on

säilynyt samana.

RAKKAUDELLE TEHTY JUHLAKIRJA

Vankin todiste siitä, ettei kardemummakahville tuoksuva Vakkari ole mikään tahansa kaljakuppila, on viime vuoden lopulla ilmestynyt peräti 400-sivuinen Baari Vakiopaineen 25-vuotisjuhlakirja Vakiopaineesta, rakkaudella.

Toimittaja **Juha Mäkisen** kokoamaan juhlakirjaan on koottu Vakkarin värikkäät vaiheet neljännesvuosisadan ajalta. Matti Perälä kehuu juhlakirjaa hienoksi ja hauskaksi teokseksi.

– Juhalla oli vapaat kädet kirjan tekemisessä. En puuttunut mitenkään sisältöön. Kirjoittaja sai palkkionsa joukkorahoituksella, ja baari maksoi painatuskulut. Kirjaa lukiessa huomaa, että tämä on tärkeä paikka hyvin monille ihmisille. Lämmittäähän se mieltä. Monta kyyneltä herahti kun kirjaa luin.

Vaikka Vakkarin koko olemassaolo perustuu alkoholin myymiseen ja juomiseen, se on juhlakirjan toimittajan mukaan ”vähiten kiinnostava asia, jota Vakiopaineessa tapahtuu”.

Ravintolan merkityksestä kaupungin kulttuurielämälle todistavat myös sen saamat viralliset tunnustukset: Keski-Suomen taidetoimikunnan taidepalkinto, Jyväskylän kaupungin Kiitokset kulttuuriyöstä -palkinto ja maakunnallinen vuoden harrastajateatterivaikuttaja-palkinto.

JARKKO MÄNTTÄRI (taulu 3940) teksti ja kuvat

Taidetta ja silmäruokaa. Taidenäyttelyitä Vakiopaineeseen on varattu aina vuodeksi eteenpäin..

Kulttuurikuppila. Jyväskylässä Vakiopaine on ihan muuta kuin hitsausliike.

Elämä yhdistää. Haminalainen Hannele Järvinen sanoo, että Zonta-toiminta avaa uuden näkökulman maailmaan ja ihmisiin.

Uutta energiaa, uusia asioita ja yhteisyyttä

Haminalainen Hannele Järvinen tekee vapaaehtoistyötä kotikaupunkinsa vireässä Zonta-kerhossa.

Haminassa toimii asialle suurenmoisesti omistautunut Zonta-kerho, joka tämän vuoden maaliskuussa vietti 60-vuotisjuhlaansa. Tällä hetkellä kerhossa on 28 jäsentä. Zonta-toiminnassa yli 20 vuotta mukana ollut Haminan kerhon jäsen **Hannele Järvinen** (taulu 15021) kertoo järjestön rakenteista.

– Zonta International jakautuu piireihin ja Suomi yhdessä Viron kanssa muodostaa piirin 20. Minut kutsuttiin tähän työhön mukaan 1990-luvulla ja olen kokenut tämän omakseni.

– Olen saanut tältä työltä paljon ja toivon, että olen voinut jotakin tehdä omalta osaltani toimiessani piirin ja kerhon tehtävissä. Ilman tätä jäsenyyttä en olisi nähnyt niitä maanosia ja paikkoja, joita nyt olen nähnyt sekä maailmalla että kotimaassa, hän jatkaa.

Järvinen on osallistunut Zonta Inter-

nationalin yleiskokoukseen kuusi kertaa, edellinen oli viime kesänä Japanin Yokohamassa.

– Näistä tilaisuuksista olen saanut uutta energiaa innostuneiden Zonta-siskojen kautta. Olen oppinut uusia asioita sekä saanut kasvattaa ja kehittää itseäni niin ihmisenä kuin taidoissa. Olen tavannut zontia eri puolilta maailmaa ja kokenut yhteisyyden tunteen heihin, Järvinen sanoo.

PIIRIN TOIMINTA KOOSTUU KAMPANJOISTA

Järvinen on toiminut aikaisemmin piirin tasolla ensin aluejohtajana ja sen jälkeen piirin sääntötoimikunnassa. Hän kertoo, että piirin tasolla on kampanjoita, joilla kerätään varoja valittuun kohteeseen.

Tällä hetkellä menossa on ZAU-kampanja. Kirjaimet tulevat sanoista Zonta antaa uskallusta. Kyseessä on Keltaisen Ruusun kampanja, jonka tehtävänä on rohkaista tyttöjä suuntautumaan mate-

maattis-luonnontieteellisille aloille.

Aikaisemmista kampanjoista voi esimerkkinä mainita Sisarta ei jätetä -kampanja, jolla tuettiin Vanhustyön keskusliiton ystäväpiiritoiminnan jatkoa. Maahanmuuttajanaisten lukutaidon ja suomen kielen opetus käynnistettiin vapaaehtoisvoimin Luetaan yhdessä -kampanjassa. Nyt tehtävää jatkaa Aka-teemiset Naiset.

– Tätä työtä tehdään sillä periaatteella, että me aloitamme ja haemme sitten tehtävään asiantuntevan jatkajan, Järvinen kertoo.

HAMINAN ZONTA-KERHOLLA VIREÄÄ TOIMINTAA

Haminan kerhossa toteutetaan järjestön toiminta-ajatusta naisten ja tyttöjen aseman parantamiseksi yleiskokouksen päätösten mukaisesti.

– Jäsenmaksuilla katetaan hallinnolliset kulut ja vapaaehtoisilla maksuilla projektit

ja stipendit, Järvinen kertoo.

Vapaaehtoisia maksuja varten kerhossa järjestetään erilaista toimintaa. Osallistutaan esimerkiksi kevätmarkkinoille, joissa myytävänä tuotteena on ollut puutarhaa ravitseva hevosenseläntä.

– Toisena voi mainita Hamina Tattoo-tapahtuman, jossa innolla olemme hoitaneet Tattoo-emännyyttä jo kymmenen kertaa, Järvinen jatkaa.

Jokainen voi myöstehtä henkilökohtaisia lahjoituksia kohteeseen, jonka tuntee omakseen. Tehtävät vaihtuvat kaksivuotiskausittain niin, että jokainen voi vuorollaan olla hallituksessa ja toimikunnissa.

– Parisen vuotta sitten lahjoitimme yhdessä Haminan Rouvasväki ry:n kanssa Haminan kaupungin Terveyskioskille keuhkonkoostumusmittaukseen tarkoitetun InBody-laitteen, Järvinen kertoo.

– Omana projektikohteenamme ovat olleet Sahakosken perhetukikeskuksen tytöt, joille olemme lahjoittaneet toimintaa ”Sosiaalinen voimaantuminen eläinten avulla”-hankkeen kautta, Järvinen kertoo.

MAAILMA PIENENEE ZONTAN MYÖTÄ

Järvisen mukaan Zonta-toiminnassa saa aivan uuden näkökulman maailmaan ja ihmisiin.

– Maailma pienenee. Kun suuri joukko naisia kokoontuu yhteen eri puolilta maailmaa – Afrikasta, USA:sta, Euroopasta ja Australiasta – huomaa, että kaikilla on samat ilon aiheet ja murheet. Silloin koetaan elämä yhteiseksi, hän pohtii.

Kaikki ihmiset eivät ole saaneet samanlaisia mahdollisuuksia hyvään elämään, mikä pitäisi olla jokaisen ihmisen oikeus. Siksi meillä on vastuu itsemme lisäksi myös toisista ihmisistä. Tätä vastuuta Zonta International -järjestö tahtoo edistää omalla toiminnallaan.

EILA KORJALA (taulu 8562), teksti
HANNU MÄKINEN (taulu 5220), kuva

MIKÄ ZONTA-JÄRJESTÖ?

- Zonta International -järjestö täyttää 100 vuotta
- Zonta-nimi tulee sioux-intiaanien kulttuurista.
- Nimi tarkoittaa oikeudenmukaista ja luotettavaa.
- Yhdysvaltojen Chicagossa perustettu kansainvälinen palvelujärjestö tekee tiivistä yhteistyötä YK:n kanssa.
- Järjestön tavoitteena on parantaa naisten juridista, koulutuksellista, terveydellistä ja ammatillista asemaa niin maailmanlaajuisesti kuin paikallisestikin. Lisäksi sen tarkoituksena on edistää tasa-arvoa sekä ehkäistä naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa sekä lapsiavioliittojen solmimista.
- Zonta International toimii 67 maassa, kerhoja on 1 200 ja jäseniä noin 30 000.

Nuoret kestävän kehityksen asialla

Turkulainen Jenni Ruotsalainen löysi oman paikkansa Suomen YK-nuorista.

Arvokas lipunkantaja. Presidentti Tarja Halonen kannatteli Suomen YK-nuorten lippua YK:n päivänä lokakuussa yhdessä Jenni Ruotsalaisen kanssa.

Turussa opiskeleva Suomen YK-nuorten hallituksen jäsen **Jenni Ruotsalainen** (taulu 11484) mukaan järjestötoiminnassa on ihanaa, kun pääsee tekemään maailman parhaimpia juttuja, kehittämään ihmisenä ja toteuttamaan itseään.

– Sanotaan, että Suomi on tuhansien järvien maa. Suomi on kuitenkin myös tuhansien järjestöjen maa, joiden joukosta jokainen voi löytää omansa ja tapansa vaikuttaa. Itse löysin oman paikkani Suomen YK-nuorista, Ruotsalainen kertoo.

Tänä vuonna 52 vuotta täyttävä Suomen YK-nuoret on valtakunnallinen vapaaehtoistyöhön perustuva nuorisjärjestö, jonka tehtävänä on tiedottaa YK:n päämääristä ja tavoitteista nuorten keskuudessa.

– Järjestössä saa vaikuttaa ja toimia paremman maailman puolesta, Ruotsalainen jatkaa.

KESTÄVÄ KEHITYS JÄRJESTÖN TAVOITTEENA

Järjestön visiona on olla toiminnassaan rohkea, innostava ja kaikille avoin nuorisjärjestö sekä toimia vaikuttavana nuorten yhteisönä, joka toimii kestävän yhteiskunnan rakentamiseksi ja tukee nuoria aktiivisina maailmankansalaisina.

– YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, joihin myös Mänttärin Sukuyhdistys on sitoutunut konkreettisilla toimilla, ovat olleet YK-nuorten toiminnan kärjessä tavoitteiden lanseerauksesta lähtien.

YK-nuoret on tehnyt työtä kestävän kehityksen eteen vuosien mittaan tiedotuksen avulla, mutta ennen kaikkea kouluvierailuiden yhteydessä, paneelikeskusteluissa ja erilaisissa Ulkoasiainministeriön kokouksissa.

– Myös YK:n 2250-päätöslauselma, nuoret, rauha ja turvallisuus ovat olleet YK-nuorten toiminnan kärjessä, sillä päätöslauselma on lähtöisin suomalaisesta yhteiskunnasta ja on ensimmäinen YK:n päätöslauselma, jossa huomioidaan nuoret rauhan prosesseissa, Ruotsalainen sanoo.

Kestävään kehitykseen erikoistuneen järjestön työ huomioitiin valtakunnan johdon taholta viime kesäkuussa. Järjestön puheenjohtajana viime vuonna toiminut Jenni Ruotsalainen sai tuolloin kutsun presidentti **Sauli Niinistön** isännöimiin Kultaranta-keskusteluihin. Tilaisuuteen osallistui myös YK:n pääsihteeri **António Guterres**.

Viime itsenäisyyspäivänä Ruotsalainen osallistui Tasavallan Presidentin vastaanotolle presidentinlinnassa yhdessä avopuolisonsa **Matti Linnan** kanssa.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti
SUOMEN YK-NUORTEN LIITTO, kuva

JENNI RUOTSALAINEN

- 24-vuotias valtiotieteilijä ja kansainvälisten suhteiden opiskelija Turun yliopistossa
- Kotoisin Lappeenrannasta
- Kiinnostui järjestöstä muutettuaan Turkuun vuonna 2015.
- Toiminut valtakunnallisen kattojärjestö Suomen YK-nuorten taloudenhoitajana vuonna 2017, puheenjohtajana vuonna 2018 ja hallituksen jäsenenä tänä vuonna.
- Paikallisjärjestö Turun YK-yhdistyksen hallituksen jäsen vuonna 2017 ja varapuheenjohtaja vuonna 2018.

Unelma-ammatti. Tamperelainen näyttelijä Jyrki Mänttari tunki voimakasta kutsumusta alalle. – On ollut hienoa seurata, miten Mesihelmi on tuntenut samaa paloa, hän toteaa tyttärensä vierellä Tampereen Työväen Teatterin suuren näyttämön katsomossa.

Isä ja tytär, näyttelijöitä molemmat

Tamperelainen näyttelijä Jyrki Mänttari on innostanut myös tyttärensä Mesihelmin esiintyvän taiteilijan uralle.

Brittiläiseen kaivosteollisuuteen syvät arvet jättäneen vuoden 1984–85 työtaisteluista kertovan Billy Elliott -musikaalin yksi näytös on jälleen takana.

Tampereen Työväen Teatterin (TTT) mittava panostus ympäri maailmaa menestyneeseen musikaaliin kantaa hedelmää. Suomalaisversio on saanut ylistäviä arvioita kriitikoilta ja lähes jokaisen esityksen yleisö on osoittanut suosiotaan seisten.

Musikaali sai Suomen ensi-iltansa TTT:n suurella näyttämöllä viime lokakuussa.

– Minulla on hyvät filikset. On ollut

hienoa saada olla mukana ja vielä, kun yleisökin tykkää. Billy Elliottin isää esittävä näyttelijä **Jyrki Mänttari** (taulu 7547), 49, sanoo.

OMA TYTÄR JO KOLMANNESSA TTT-ROOLISSAAN

Musikaalissa tanssinopettaja, rouva Wilkinsonin (**Petra Karjalainen**) tyttären roolissa vuorottelee Jyrki Mänttärin tytär **Mesihelmi Mänttari** (taulu 7547).

– Emme me yhtä aikaa juurikaan lavalla ole, sanavalmis 12-vuotias naurahtaa.

Isä ja tytär eivät ole nyt ensimmäistä

kertaa teatterinäyttämöllä yhdessä. Perhedebyytti tapahtui Tampereen Työväen Teatterin **Eino Salmelaisen** näyttämön Taivaslaulu-näytelmässä neljä vuotta sitten.

– Sitä ennen olin mukana Evita-musikaalissa suurella näyttämöllä, Mesihelmi kertoo.

Nuori näyttelijänalku paljastuu konkariiksi, sillä hän kertoo olleensa pienessä roolissa Tampere-talon Oopperassa ja Ylen lastenohjelma Galaxin Sohvaset-jaksoissa, joiden erikoisohjelma ”Täydellisen joulun metsästys” esitettiin viime jouluna.

– Ei minulla sitten muita rooleja ole ollut lukuunottamatta joitakin koulunäytelmiä, tamperelaista Wivi Lönnin koulua käyvä Mesihelmi laskeskelee.

VOIMAKAS KUTSUMUS JOHTI URALLE

Mesihelmi myöntää tosissaan ajatteleensa tähdätä näyttelijänuralle.

– Ehkä vähän, hän vastaa kysymykseen onko isän esimerkillä ollut vaikutusta.

Jyrki-isä ei ole omien sanojensa mukaan patistanut tyttärtä näyttelijäksi.

– Hän saa valita itse, mikä ala kiinnostaa ja mennä sitten sitä kohti, jos näyttelijäksi haluaa ja tuntee paloa. Näin kävi itselleni, jolloin järjestelmällisesti pyrin teatterikouluun ja kohti uraa, jolle koin voimakasta kutsumusta.

ROOLIA MIETTII MAKARONILAATIKON ÄÄRELLÄ

Nykyisen Kouvolan Liikkalasta kotoisin oleva Jyrki Mänttari on ollut kiinnitettyä Tampereen Työväen Teatteriin syksystä 1997 asti, jolloin hän valmistui Tampereen yliopiston Näyttelijäntutkimuksen laitokselta (Näty).

– Toistaiseksi olen saanut tehdä mielenkiintoisia töitä, joka on pitänyt minut talossa, hän kertoo.

Mänttari myöntää, että teatterinäyttelijän työ on välillä raskastakin päivää- ja iltaharjoituksineen.

– Mitä lähemmäs ensi-ilta tulee, sitä enemmän roolia miettii kotona vaikkapa makaronilaatikkoa tehdessä. Mutta kun työstä tykkää, sitä jaksaa.

Työnsä huonoimmiksi puoliksi hän nostaa esille huonot roolit, jos niitä sattuu kohdalle.

– Omalle kohdalle niitä ei ole juurikaan osunut, mutta aina produktiot eivät välttämättä ole sujuneet niin hyvin. Kun homma ei toimi ja yhteispeli muiden kanssa ei luonnistu, tekemiseen ei saa flowta, hän muotoilee.

TEATTERISSA SAA OLLA JOKU MUU

Mesihelmiä kiehtoo näyttelemisessä esiintyminen yleisön edessä.

– Olen pienestä pitäen nauttinut lavalla olemisesta. Varsinkin teatterissa saa olla ihan eri ihminen kuin mitä oikeasti olet, hän kertoo.

Billy Elliott -musikaalissa käydään läpi nuoren ihmisen unelmia ja niiden toteutumista.

– Näyttelemisen on minulle unelma-ammatti, koska tykkään siitä niin paljon, Mesihelmi sanoo.

Niin ammattilaisen kuin isän silmin katsottuna tyttären edesottamukset tuntuvat sujuvan – jopa “pelottavan hyvin”.

– Hienoa katsoa vierestä, kun unelmat toteutuvat, Anjalankoskella harrastajateatterista uransa aloittanut Jyrki tuumaa.

Hänelle itselleen näyttelijäys alkoi vahvistua armeijan jälkeen.

– Silloin totesin, että en halua työskennellä paperitehtaalla tai meijerissä, vaan minun pitää päästä lavalle. Halu olla jotakin muuta kuin oma itsensä oli niin vahva, Jyrki pohtii.

Hänen mukaansa roolin tekemisessä

kiehtoo se, että onnistuuko toisen henkilön kautta kertomaan jonkun asian.

– Itse en välttämättä asiaa osaisi kertoa, mutta roolin avulla koen onnistuvani ja välittämään sen yleisölle. Se on palkitsevaa, Jyrki jatkaa.

OMA ISÄ EPÄILI, MUTTA KIITTI MYÖHEMMIN

Billy Elliott -musikaalin isä joutuu painiskelemaan suhtautumisessa poikansa unelmien toteutumiseen.

– Asia ei ole niin yksiselitteinen, vaan se muuttuu näytelmän aikana. Se muutos, mikä hänessä tapahtuu on hienoa, mutta ei välttämättä helppo, Jyrki Mänttari sanoo.

Hän jatkaa, että hänen omat vanhempansa eivät ensikuulemalta uskoneet Jyrki-pojasta tulevan näyttelijää.

– Se tuntuu samalta kuin musikaalissa, jossa Billy Elliottin isä ajattelee, että ei ole ihan sama, mitä poika ryhtyy tekemään.

Mänttärin oma isä myönsi aikanaan, ettei näyttelijä ole mikään ammatti.

– Toisaalta hän yhden esityksen jälkeen tuli sanomaan, että “kyl se vaan sinult hyväst käyp”, minkä halusinkin kuulla. Olen kiitollinen ja tunnen itseni etuolikeutetuksi olla tekemässä työtä osana tällaista laitosta.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943)
teksti ja kuva

JYRKI MÄNTTÄRI

• Syntynyt Sippolan Pien-Liikkalassa 12.1.1970

• Suoritti ylioppilastutkinnon vuonna 1989 ja kouluttautui tarjoilijaksi ravintolakoulu Perhosta vuosina 1992–1993.

• Valmistui taiteen maisteriksi Tampereen yliopiston Näyttelijäntutkimuksen laitokselta vuonna 1997.

• Työskennellyt Tampereen Työväen Teatterin (TTT) vakituksena näyttelijänä vuodesta 1997 alkaen. Tehnyt myös televisiorooleja. Voitti Pieksämäen monodraamakilpailun vuonna 2001.

• Perheeseen kuuluvat puoliso, fysioterapeutti Riia Mänttari sekä lapset Mesihelmi, 12 ja Akusti, 10.

• Harrastaa kaikenlaista liikuntaa, metsästystä, kalastusta ja taiteilijaelämää.

Mesihelmen pikkuveli pääsi Billy Elliott -kouluun

Mänttärin näyttelijäperheen kuopus **Akusti Mänttari** (taulu 7547), 10, on myös kokeillut näyttelemisestä. Hän pääsi Billy Elliott -kouluun, mutta häntä ei valittu musikaaliin.

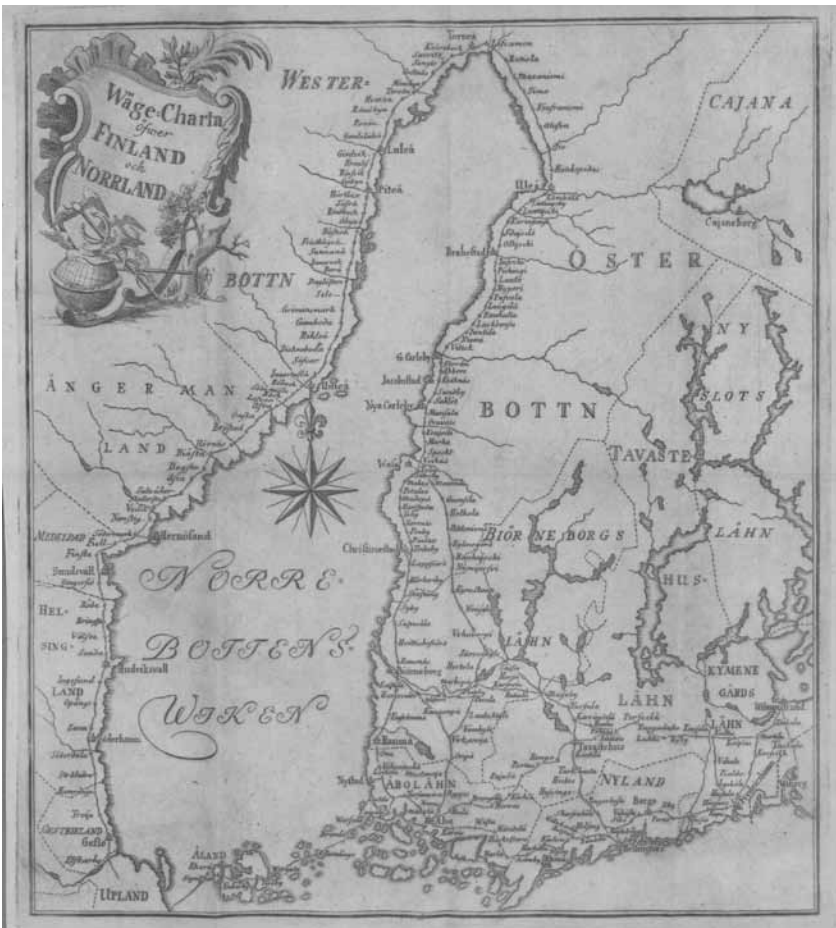
Musikaaliin haki yhteensä noin 130 poikaa, joista 16 valittiin alkukarsintoihin. Musikaalin poikarooleihin päätyi kuusi nuorta miestä.

Akusti oli mukana myös Tampereen Työväen Teatterin Taivaslaulu-näytelmässä neljä vuotta sitten ja vuorotteli Tytöt 1918 -musikaalin pikkupojan roolissa viime talvena.

– Hänellä ei ole aivan samanlaista paloa näyttelemiseen kuin Mesihelmellä. Akusti vielä miettii, mikä hänestä tulee isona. Pohdinnassa on ollut muun muassa poliisin ja alkemistin ammatit, isä Jyrki Mänttari arvioi.

– Nyt Akusti sanoo, että hänestä tulee parkouraja, isosisko jatkaa.

MARKO WAHLSTRÖM

Kartta neuvoi. Georg Biurmanin Vägvisare-matkaopas opasti Svean ja Götanmaan sekä Suomen suuriruhtinaskunnan kaikkiin kaupunkeihin ja nimettyihin paikkakuntiin.

Vanha matkaopas. Georg Biurmanin opas julkaistiin vuonna 1742. Kuvassa oppaan kansilehti.

Liikkala matkaoppaissa jo 1700-luvulta lähtien

Kylän kestikievari palveli kulkijoita 1720-luvun lopulta 1900-luvun alkuun.

1 700-luvulla ei ollut internetiä eikä TripAdvisorin suosituksia. Miten ihmiset osasivat suunnitella matkojaan Ruotsin valtakunnassa? No, löytyi siihen silloinkin apua.

Ruotsalainen insinööri **Georg Biurman** (1700–1755) julkaisi vuonna 1742 matkajille opaskirjan ”Vägvisare uti Svea- och Göta Riken samt Stor-Förstendömet Finland” (Matkaopas Svean ja Götanmaan sekä Suomen suuriruhtinaskunnan kaikkiin kaupunkeihin ja nimettyihin paikkakuntiin).

Biurmanin opaskirjaan on merkitty Suomenkin kestikievereita ja niiden välimatkoja. Siitä löytyy myös virallisia sääntöjä, jotka liittyivät kestikievereihin ja maanteillä liikkumiseen. Esimerkiksi metelöinnistä tai muusta tierauhan häiritsemisestä oli

määrätty 20 hopeataalarin sakko, joka jaettiin tasan ilmiantajan ja lähimmän kirkon köyhien kesken.

LIKKALA TÄRKEÄN REITIN VARRELLA

Vain muutama itäisen Suomen paikkakunta sai kunnian tulla mainituksi Biurmanin oppaassa. Yhtenä harvoista on Mänttärin suvun alkukylä Liikkala.

Oppaan kartasta näkee, että Liikkalan (Lyckäle) kestikievari sijaitsi Haminasta Kelttiin (Kiältis) johtavan tien varrella. Tämä tie yhdisti kaksi suurempaa tietä, rannikolla kulkeneen Suuren Rantatien ja nykyisen valtatie 6:n paikkeilla olleen Ylisen Viipurintien.

Liikkalan kautta mennyt tie oli tärkeä reitti. Sitä pitkin kulki

varmaankin sotilaita, viranomaisia, säätyläisiä, opiskelijoita, talonpoikia, kauppiaita, kerjäläisiä ja muuta kirjavaa porukkaa. Osa hevoskyydillä, osa jalkapatikalla. Talonpojat hakivat Haminaa suola ja tupakkaa, jota laivat olivat satamakaupunkiin tuoneet. Haminaan puolestaan vietiin tervaa.

Kestikievareiden välimatkat on Buirmanin oppaassa ilmoitettu peninkulmina (mil), joka oli 10,688 kilometriä. Esimerkiksi oppaan sivulta 44 näkee, että Keltin ja Viialan (Vihale, nykyisin Myllykoski) kievareiden väli oli 1,5 peninkulmaa, Viialasta Liikkalaan 1,75 peninkulmaa ja Liikkalasta Haminaan 1,75 peninkulmaa. Jos taas matkasi Keltistä Lappeenrannan suuntaan, oli kievareita Kaipiaisissa, Marttilassa (Taavetti) ja Toikkalassa.

KESTIKIEVARIASETUS SÄÄTELI TOIMINTAA

Liikkalan kestikievari palveli matkaaajia Aholanmäentien varrella Eeron talon paikkeilla. Kievaritoimintaa oli ainakin vuodesta 1729 alkaen, jolloin **Yrjö Ristonpoika** sai oikeudet majatalon pitoon.

Vuoden 1734 kestikievariasetuksen mukaan kievarissa tuli olla sali, kamarit, talli ja vaunusuoja. Oli oltava liinavaatteet, elintarpeita, kahta lajia paloviinaa, olutta ja kaljaa sekä ruokaa hevosille. Käytännössä kievareiden varustelu vaihteli paljon ja osa oli hyvin vaatimattomia. Pöytään saatettiin löytää vain kova leivänkannikka ja oljet lattialla saivat hoitaa liinavaatteiden virkaa.

Liikkalan kestikievarin omat hevoset eivät riittäneet kyyteihin, vaan tarvittiin kylän talonpoikien apua, niinsanottua hollikyytiä. Kyydityselvöllisestä talosta oli talon koon mukaan yhden tai useamman miehen ajopeleinen oltava 3–4 päivää kerrallaan hollilla kievarissa.

Viranomaiset saivat ilmaisen kyydin, muut maksoivat taksan mukaan. Kyyti hoidettiin seuraavaan majataloon ja odotusaika sai olla korkeintaan kaksi tuntia. Tiet olivat usein kuoppaisia ja jousettomat hevoskärryt tärisivät ja pomppivat. Monesti talvikyyti rekikeileillä sujuikin nopeimmin ja mukavimmin.

LIKKALAN KESTIKIEVARI TOIMI PÄÄMAJANA

Buirmanin matkaoppaan ensimmäinen painos tehtiin vuonna 1742, joten oppaan kartassa on vanhat rajat, joissa Liikkala kuuluu vielä Ruotsiin. Turun rauhassa vuonna 1743 raja vedettiin Kymijokeen ja Liikkala joutui osaksi Venäjää.

Vaikka viimeinen painos opaskirjasta otettiin vuonna 1776, siinä on edelleen sama kartta vanhoine rajoineen. Kartta oli suurella vaivalla kaiverrettu kuparilaatalle, eikä sitä viitsitty mokomien pikku rajamuutosten vuoksi tehdä uudelleen.

Varsinkin 1700-luvun sotavuosina rajan lähellä ollut Liikkalan kievari ja koko kylä kokivat kovia. Vuoroin Ruotsin, vuoroin Venäjän sotilaat karauttivat pihaan ja tuskin kysyivät laskua, kun jotain mukaansa haalivat. Kun Ruotsin kuningas **Kustaa III** aloitti vuonna 1788 sotahölmöilyn Venäjän **Katariina Suurta** vastaan, hän piti joukkoineen leiriä Venäjän puolella Liikkalassa.

Hienostelevalla kuninkaalla lienee ollut oma luksusteltta, mutta armeijan ylipäällikkö kenraali **Carl Gustav Armfelt** piti päämajaa Liikkalan kestikievarissa. Kukaties Kustaakin käväisi jonain päivänä kurkkaamassa miltä kievarissa näytti ja istahti hepeneissään penkin päähän parille huikalle.

JUNAT VÄHENSIVÄT KESTIKIEVAREITA

Liikkalan kievari näkyi matkaoppaissa myös 1800-luvulla, kun koko Suomi Haminan rauhan jälkeen kuului Venäjään.

Rautateitä alkoi Suomessa valmistua 1860-luvulla ja vuonna

1870 avattiin junarata Helsingistä Pietariin. Se tehtiin kauemmas rannikosta Riihimäen ja Kouvolan kautta, koska pelättiin, että engelsmannit pommittaisivat sen muuten tuusan nuuskaksi.

Junien lisääntyvä puksutus vähensi kestikievareiden tarvetta, mutta osaa niistä tarvittiin edelleen. Liikkalan kievari mainitaan esimerkiksi vuonna 1878 ilmestyneessä B.A. Lindemanin matkaoppaassa. Sen mukaan kievarissa oli hollilla 12 hevosta ja sieltä sai kyydin moneen eri suuntaan, nyt myös suoraan Korkeakoskelle.

Kirjoittajan isoisä **Anton** ja isä **Veikko** olivat lähtöisin Liikkalan kestikievarin talosta. Anton muutti perheineen vuonna 1927 omaan taloon Liikkalan VPK:ta vastapäätä ja perhe vaihtoi sukunimensä Keskiivarista Vainioksi.

Vuonna 1899 avattu Hamina–Inkeroinen-junarata vähensi osaltaan Liikkalan kievarin tarvetta, eikä toimintaa liene ollut enää itsenäisen Suomen aikana. Joka tapauksessa kestikievari oli yksi värikäs palanen Liikkalan monella tavalla mielenkiintoista historiaa.

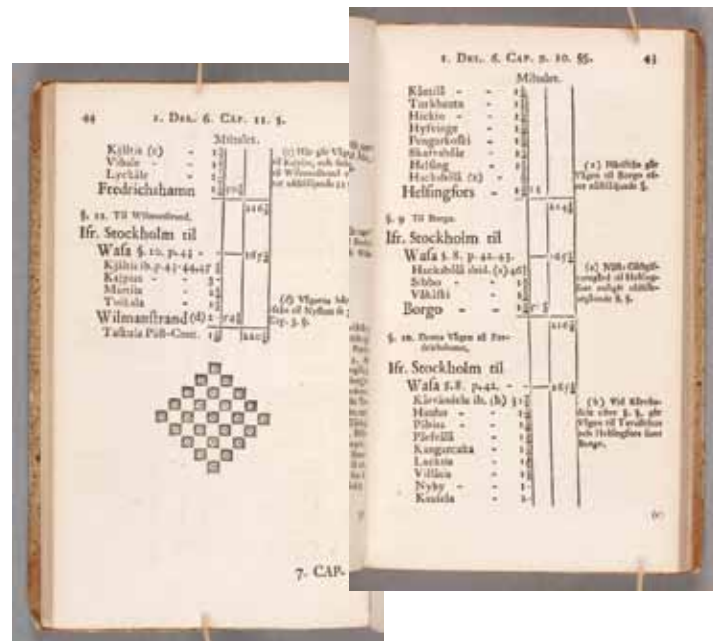
VESA VAINIO (taulu 1859), teksti

Vinkki: Tässä jutussa mainitut vanhat matkaoppaat löytyvät Kansalliskirjaston julkaisuarkistosta verkkosivulta www.doria.fi. Ne ja paljon muuta mielenkiintoista voi ilmaiseksi ladata omalle koneelleen.

Kuva: Vesa Vainio

Kestikievarin paikka. Liikkalan kestikievari sijaitsi Aholanmäentien varrella. Tällä paikalla sijaitsee Eeron talo. Paikka näkyy myös Liikkalan kyläkirjan ensimmäisellä aukeamalla olevasta kartasta.

Välimatkat. Etäisyydet kestikievareiden välillä oli kerrottu matkaoppaassa peninkulmina.

Koiran karvat. Liisa Koivu (vas.) kehrää lankaa mieluiten koiran karvoista. Pirjo Koivu käyttää sekä lampaan villaa että koiran karvoja.

Ei ole koiraa karvoihin katsomista – ja muita tarinoita

Haitari soi ja ihmisiä soljui erilaisia kädentaiteja esittelevien pöytien äärellä Liikkalan VPK-talolla viime lokakuun lopulla.

Yhden nurkkauksen ympärille oli kerääntynyt erityisen paljon väkeä. Miniät **Liisa Koivu** (taulu 8140) ja **Pirjo Koivu** (taulu 8626) Haminan Metsäkylästä pitivät kehruunäytöstä.

– Kotiteollisuuskoulussa ollessaan **Lyyli Koivu** (o.s. Satu, ent. Spännäri, taulu 8138) rakensi tämän rukin 1920-luvulla. Anoppi ei käyttänyt tätä 1950-luvun lopun jälkeen. Kaivoimme rukin esiin mieheni kotitalon aitasta, putsasimme sen ja otimme sen uudelleen käyttöön, Liisa kertoi.

Häntä viehättävät entisajan käsityötavat ja niin kehruurukkikin tuli uusiokäyttöön.

– Pirjo (Koivu) houkutteli minut mukaan Haminan kansanopiston kehruurussille, Liisa kertoi.

– Kaksi vuotta olen harrastanut kehräämistä. On kiinnostavaa tietää, miten ennen on tehty, lähes 100-vuotiaalla rukilla kehräävä Pirjo jatkoi.

Molemmat Koivut kuuluvat Vehkalahden maa- ja kotitalousnaisiin.

KAHDEKSAN KOIRAROTUA JA SUPIKOIRA

Liisa Koivu kehrää lankaa kissan ja koiran karvoista. Hän on käyttänyt persialaiskissan ja pyhän birman karvoja.

– Erityisenä tavoitteenani on kehrätä lankaa mahdollisimman monen koirarodun karvoista. Nyt koossa on kahdeksan eri rotua ja erikoisuutena supikoira, hän kertoi.

Liisa Koivu sanoi, että kehruu hänelle puhtaasti harrastus.

Puu kiehtoo. Haminalainen Pekka Järvinen esitteli töitään sippolaiselle Kirsti Porvarille.

– Tämä on kokonaisuutena hidas prosessi, kun karva kehruun jälkeen kerrataan, lanka laitetaan vyyhdelle ja pestään. Sen jälkeen päästään kutomaan. Lampaan villa pitää pestä ennen kehräämistä ja kertaamista sekä sen jälkeen pestä vielä toisen kerran.

Pirjo puolestaan kertoi kehräävänsä lankaa lampaan villasta ja koiran karvoista.

– Itselläni on lyhytkarvainen bordercollie, josta ei saa kovin hyvin karvoja. Aikaisemmin meillä oli pitkäkarvainen bordercollie, jonka karvat soveltuivat paremmin.

Siskokset. Liisa Puustinen (vas.) teki itselleen Elimäen kansallispuvun ja Leena Kaukiainen Kymenlaakson kansallispuvun. Naulakossa roikkuu Antrean kansallispuku.

Puisia munia. Sippolalainen Asko Kurittu on työstänyt muun muassa pumunia. Vierellä Leena Talvala, jolla on kädessään nypläämäänsä pitsiliina.

“IHMISTEN MUISTELEMINEN ON TULEVAISUUDEN MUISTELUA”

Kädentaitojen näyttely jatkui parituntisella tarinaosiolla. Tilaisuuden aloitti **Uolevi Karhima** (taulu 5673) kuuaiheisella runoteoksellaan.

Haminalainen historioitsija **Leena Morottaja** (taulu 10774) muisteli Liikkalan Mänttärinmäellä sijaitsevaa Rannanmaan taloa, joka rakennettiin jo vuosina 1876–98.

– Rannanmaa oli meille erityinen paikka. Sodan jälkeen kaupungeissa oli pulaa kaikesta, me elimme omavaraista ja henkisesti rikasta elämää. Lasten kasvatus maalla oli sitä, että elimme mukana kotitilan töissä.

Morottaja korosti, että hänen näkökulmansa Rannanmaahan on hyvin henkilökohtainen ja yksipuolinen.

– Ihmisten muisteleminen on tulevaisuuden suunnittelua enemmän kuin menneisyyden muisteleminen, hän muistutti.

Morottaja kertoi hauskan anekdootin, joka kuvaa Rannanmaan väen positiivista asennetta.

– Vanha emäntä totesi lääkärille, että ennen hän kantoi sika-astiaa yhdellä sormella, mutta nyt hän tarvitsee kahta sormeaa.

SIPPOLAN SIVISTYNEITÄ JA RUOTSIKSI RÖHKINEITÄ

Sippolalainen kotiseutuharrastaja ja eläkkeellä oleva opettaja **Eila Korjala** (taulu 8562) esitti **Lauri Pohjanpään** runon

”Syksy”, jonka jälkeen estradille astui inkeroislainen **Seppo Tarhala** (taulu 10541) haitareineen.

Musisoinnin jälkeen Eila Korjala muisteli entisajan Sippolaa ja Sippolan Hovia.

– Sippola on ollut hyvin kansainvälinen paikka. Esimerkiksi Saveron lasitehtaan koulussa opetettiin viidellä eri kielellä ja tehtaalla oli oma kirkko. Sippolan edistyneisyyttä pilkattiin ja puhuttiin Sippolan sivistyneistä; kerrotaan, että Sippolassa siatkin röhkivät ruotsiksi. Sippolan kartanomeijerissä valmistettiin Suomen ensimmäinen emmental-juusto vuonna 1856.

Korjala muistutti myös sukuyhteyden ja muistojen tärkeydestä nykypolville.

– Kun tuuli käy ylitsemme, emme tiedä missä kuljemme

Ruotilainen **Mirja Heikkilä** (taulu 8560) lauloi Seppo Tarhalan haitarisäestyksellä kappaleet ”Lehti puusta variseepi”, ”Oi katsohan lintua oksalla puun” ja ”Niin kuin muuttolintusen tie”.

Tilaisuus päättyi yhteislauluna esitettyyn Kymenlaakson maakuntalauluun. Tarinailtapäivä järjestettiin nyt jo kolmannen kerran, kädentaitojen näyttely pidettiin ensimmäistä kertaa.

– Oli ilahduttavaa huomata, että tapahtuma kiinnosti ihmisiä ja Liikkalan VPK-talo täyttyi päivän aikana, Mänttärin Sukuyhdistyksen johtokunnan puheenjohtaja **Kaisu Venäläinen** (taulu 2847) iloitsi.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti ja kuvat

Tänä vuonna järjestetään luontoiltapäivä ja valokuvanäyttely Liikkalan VPK-talolla (Pien-Liikkalantie 408) sunnuntaina 27.10. kello 14 alkaen.

Arvokasta kädentaitoa. – Ihailen ja arvostan vanhoja kädentaidon töitä, inkeroislainen Inkeri Marttila sanoi.

Kotitilan muistot. Haminalainen Leena Morottaja muisteli kotitilaansa Rannanmaata Liikkalan Mänttärinmäellä.

Vaikutukset tehtaalla.
Sisällissodan tarinoita esiteltiin myös valokuvin Ankkapurhan teollisuusmuseossa viime vuonna. Kymenlaakson Opiston rehtori Olli Laurila kertoi näyttelystä.

Sisällissota jätti jäljet, mutta johti kansakunnan menestystarinaa

Noin 70 ihmistä osallistui kevään 1918 muistovuoden luento- ja keskustelutilaisuuteen Inkeröissä.

Valtiotieteen tohtori ja Helsingin Yliopiston poliittisen historian dosentti **Mikko Majander** (taulu 9468) nosti sisällissodan tragedian laajempaan yhteiskunnalliseen tarkasteluun.

–Sisällissodan tapahtumien jälkeen seurasi talvi- ja jatkosota. Tämä kehityskaari hitsasi kansakunnan eheäksi, mikä on kansainvälisesti mitattuna menestystarina, hän korosti.

Majander on kirjoittanut ja toimittanut useita teoksia erikoisaloinaan kylmän sodan, vasemmiston ja työväenliikkeen historia. Tutkimustöiden ohessa hän harrastaa Eurooppaa sekä kulttuurin eri muotoja ja politiikkaa risteyttävää esseistiikkaa.

–Euroopassa elettiin äärimmäisen väkivaltaista ja dramaattista aikaa vuodesta 1914 alkaen. Suomeen ensimmäinen maailmansota tuli vasta vuonna 1917; sitä ennen elimme kuin tsaarinkukkarossa tehtaiden tahkotessa rahaa, Majander sanoi.

PAHANKIERRE JOHTI MURHEEN LAAKSOON

Vallankumous ja vastavallankumous yhdistettynä kurjistuviin oloihin, kiristyvään elintarvikehuoltoon ja työttömyyteen johtivat siihen, että yhteiskunta hajosi.

–Tammikuun lopulla sosialistit ottivat helposti Venäjän esimerkin innoittamana vallan edes tajuamatta mihin oli ryhdytty. Kansainvälisissä vertailuissa Suomen työväenliike ryhtyi tähän poikkeuksellisen yhtenäisenä, Majander jatkoi.

Pahan kierre johti siihen, että varsinainen dynamiikka oli joukkoliikkeissä (punakaartit) paikallisella tasolla.

–Suuri tragedia sosialidemokraattiselle puoluejohdolle

oli se, että hommat olivat tapahtumassa heistä riippumatta. Vallankumouksen kehityksessä poliittiset johtajat menettivät auktoriteettinsa. Pahan kierteessä jäi liian vähän tilaa maltillisille johtajille, Majander sanoi.

Hän kumosi väitteen, että Suomessa olisi syttynyt suuri luokkaviha, joka puhkesi laajasti esille sisällissotana.

–Kollektiivinen paine oli erittäin suuri. Työväenliikkeessä valitsi ajatus, että ”nyt saatetaan tehdä tyhmyyksiä, mutta on parempi tehdä ne yhdessä kuin erikseen”, Majander sanoi.

TYÖVÄESTÖ MUKAAN TAKAISIN POLITIIKKAAN

Sisällissota jätti pysyviä jälkiä tai varjoja maamme poliittiseen kulttuuriin ja ajatteluun.

–Ne näkyvät edelleen. Aina, kun meillä syttyy poliittinen kiista, joka liittyy isänmaallisuuteen, taustalla vaikuttaa valkoinen perinne, johon on vaikea integroida punaista perinnettä, Majander sanoi.

Kansanvaltaiset elementit alkoivat vahvistua heti vuoden 1919 jälkeen.

–Itsenäinen Suomi halusi paikan kansainvälisessä yhteisössä, joka edellytti demokraattista järjestelmää ja vaaleja. Se tarkoitti työväestön integroimista takaisin poliittiseen järjestelmään, hän jatkoi.

Majanderin mukaan oleellista työväenliikkeen hajaannuksessa oli suhtautuminen aseelliseen vallankumoukseen.

–Sosialidemokraateille vuoden 1918 tragedia oli poikkeus työväenliikkeen suuressa perinteessä ja tehtävässä, jossa

kasvatettiin työväkeä kunnon kansalaisiksi. Sota oli myös virhe, johon ei olisi pitänyt ryhtyä.

AALLONPOHJASTA MENESTYSTARINAAN

Maamme eheytyminen johti siihen, että jo vuonna 1926 muodostettiin sosiaalidemokraattinen vähemmistöhallitus Väinö Tannerin johdolla.

–Hämmästyttävän nopeasti vapaussodan voitto ja perintö oli tuhlattu. Vastareaktionä oli 1920–30-luvun taitteen oikeistoradikalismi, Lapuan liike ja autoritarismin kaipuu, mutta se ei saanut maltillistakaan oikeistoa mukaan – Mäntsälän kapina laitto i yritykselle viimeisen pisteen.

Majanderin mukaan Suomi ryhtyi lujittamaan asemaansa osana Pohjoismaiden ryhmää, johon pystyttiin kiinnittymään pitkälti Ruotsin suurvallan ajoilta periytyvien rakenteiden pohjalta.

–Vaikka meillä saattoi olla Itä-Eurooppaa muistuttava agraarinen elinkeinorakenne, yhteiskuntamme oli muodostunut aika lailla pohjoismaisen mallin mukaan.

Majanderin mukaan se oli pelastus Suomelle, joka teki näin eroa Baltian ja Itä-Euroopan maihin, joissa demokratia ei kestänyt ja nuorissa tasavalloissa sorruttiin autoritaariseen järjestelmään.

–Meillä 1930-luku kulki eri suuntaan kuin Manner-Euroopassa. Ilman tätä kehitystä emme olisi talvi- ja jatkosodissa selvinneet kansakunnan kohtalon hetkillä.

Lopuksi hän nosti esimerkiksi isänsä **Taito Majanderin** (taulu 9465), joka lähti 1930-luvun päätteeksi jatkamaan opintietään Inkeröisiin.

–Siinä kiteytyy Suomen menestystarina: usko koulutukseen ja sivistykseen paremman tulevaisuuden luojana sekä riittävän matalat hierarkiat varmistivat sen, että vaatimattomistakin oloista tulleet lahjakkuudet ovat päässeet eteenpäin.

“HENGELLE HUPAA HOMMAA!”

Luento- ja keskustelutilaisuudessa kouvolaalainen historioitsija, opetusneuvos **Sakari Viinikainen** kertoi haja-ajatuksia sisällissodan tapahtumista Kymenlaakson ja Inkeröisten alueella.

–Myös arkkitehti **Alvar Aalto** oli sisällissodan veteraani, joka joutui nuorena sotaan. Myöhemmin asevelvollisuusiässä hän joutui armeijaan ja oli Kouvolaossa kokelaana, historian rokkistaraksikin tituulerattu mies aloitti.

Viinikainen on kirjoittanut kirjan "Rautatiesota 1918", joka kertoo taisteluista muun muassa Savon rintamalla. Sisällissota oli taistelua radoista ja radoilla.

Radoilla toimi myös rautatiekomennuskuntia, jotka koostuivat muun muassa junalähetistä ja sähköttäjistä.

–Niiden pääasiallisena tehtävänä oli ohjailla Pietarista punaisille tarkoitettuja aselähetyskiä valkoisille. Se oli hengelle hupaa hommaa, kun punaiset alkoivat saada selville ketkä kuuluivat komennuskuntiin, Viinikainen kertoi.

Sodan vaiheet eivät päättyneet taisteluihin, vaan tragedia jatkui vankileireillä.

–Kymenlaaksossakin punaisten vankileirejä perustettiin Kymminlinnaan, Kouvolaan, Haminaan ja Uttiin, jossa oli sivuvankileiri. Leireillä laitettiin täytöntöön tuomioita ja teloitettiin vankeja. Vankileirit lakkautettiin toukokuun lopussa ja vangit siirrettiin maamme isommille leireille, Viinikainen jatkoi.

Kymenlaakson Opiston ja Mänttärin Sukuyhdistyksen järjestämään kaikille avoimeen yleisötilaisuuteen osallistui yhteensä noin 70 henkilöä.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti ja kuvat

Tieto ei kulkenut. – Sisällissodassa tiedustelutoiminta oli aika onnetonta, sillä usein rintamalla ei tiedetty vastapuolen käännteistä, kouvolaalainen historioitsija ja opetusneuvos Sakari Viinikainen kertoi.

Koulutuksella menestykseen. – Suomi oli niin pieni, että kaikki potentiaali piti jalostaa täyteen mittaansa, valtiotieteen tohtori ja Helsingin Yliopiston poliittisen historian dosentti Mikko Majander totesi tarkastellessaan sisällissodan tragediaa seurannutta menestystarinaa. Taustalla Kouvolaan kaupunginvaltuutettu Markku Pakkanen.

FAKTA SISÄLLISSODASTA

- Suomi julistautui itsenäiseksi joulukuun alussa vuonna 1917 ja heti 27.1.1918 maa ajautui veriseen sisällissotaan.
- Sodan katsotaan alkaneen Helsingistä, kun punaisen puolen liikekannallepanon merkiksi Helsingin Työväentalon torniin Hakaniemessä sytytettiin punainen lyhty.
- Sisällissodan kovimmat taistelut käytiin Tampereella, mutta sotatoimia oli laajalti eri puolilla maata, erityisesti Etelä-Suomessa.
- Kymenlaaksossa oli vakavia väkivallantekoja molemmilla osapuolilla. Nykyisen Kouvolaan alueella surmattiin väkilukuun suhteutettuna eniten ihmishenkiä koko Suomessa.
- Sisällissodan viimeiset taistelut käytiin Kymijoen läntisen haaran alueella nykyisen Loviisan Ahvenkoskella 5.5.1918.

Kansantajuisesti. Filosofian tohtori, ohjelmistotalo Reaktorin johtava datatieteilijä Johan Himberg kertoi maanläheisesti tekoälystä.

Toivo Pekkasesta tekoälyyn

Pääkaupunkiseudun Mänttärin palasivat lokakuiseen aluetapaamiseen. Paikalle saapui noin 70 sukulaista.

Pääkaupunkiseudun Mänttärin kokoontuivat perinteiseen aluetapaamiseensa jo 24. kerran viime lokakuun alussa. Tapaaminen houkutteli paikalle noin 70 eri puolilla pääkaupunkiseutua asuvaa sukulaista.

Tilaisuuden aluksi helsinkiläinen emerita-kirjastonhoitaja ja omakustannekirjailija **Riitta Tenni** (taulu 14207) kertoi tarinoita perheestään ja isästään, kotkalaissyntyisestä kirjailijasta, akateemikko **Toivo Pekkasesta** (1902–1957, taulu 14205).

Tenni julkaisi viime vuonna ensimmäisen romaaninsa "Ja kaukana siintää meri", joka kertoo fiktiivisesti tunnetun kirjailijan perhe-elämästä 1930–50-lukujen Töölössä ja perheen kesäpaikassa Vihdissä.

– Meri yhdistää meitä molempia, isääni ja minua, ajatusmaailmaltaan. Meri sisältää lupauksen jostakin kaukaisesta, Tenni kertoi nojatuolihaastattelussa.

Pekkasen tunnetuin romaani oli vuonna 1932 julkaistu "Tehtaan varjossa".

– Isäni ei itse kokenut olevansa työläiskirjailija, jonka leiman hän sai. Hän koki olevansa pienen ihmisen asialla, Tenni sanoi.

TEKOÄLYÄ ON JO ARJESSAMME

Filosofian tohtori ja ohjelmistotalo Reaktorin johtava datatieteilijä **Johan Himberg** (taulu 2324) siirsi yleisön ajatukset perinteisestä tehdasyhteiskunnasta takaisin nykyhetkeen ja kohti tulevaisuutta pohtimalla tekoälyn merkitystä.

Hänen mukaansa tekoäly mielletään vielä usein elokuvista ja televisiosarjoista tutuiksi tieteisfantasioiksi.

– Mutta jos olette käyttäneet asuntojen hintaennusteita tai sääennusteita, niin niiden tekeminen perustuu tietyiltä osin tekoälyyn, hän sanoi.

Himbergin mukaan tekoälyä voi miettiä myös sen mukaan, mukautuuko jokin laite ympäristöönsä, oppiiko se asioita ja tekeekö se jotain itsestään.

– Se mikä tänään on tekoälyä, on huomenna ihan tavallista asiaa. Ei esimerkiksi hissiä kukaan enää pidä ihmeenä, Himberg sanoi.

MUSIIKKIA HIMBERGIN PERHEEN JOHDOLLA

Perinteiseen tapaan tapaamisessa kuultiin myös musiikkia, jota esitti uusi lauluyhtye "Marle Himberg ja ystävät". **Marle Himbergin** (taulu 2324) lisäksi yhtyeeseen kuuluvat myös altto **Salla Valkeapää** ja sopraano **Siru Kivi**.

Lavalle nousi myös **Elvira Himberg**, joka esitti kappaleen "You raise me up". Aluetapaaminen päättyi yhteisesti laulettuun "Mänttärin sukulauluun".

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti ja kuva

Tämän vuoden pääkaupunkiseudun Mänttärin tapaaminen järjestetään Kuulutko sukuuni -tapahtuman yhteydessä Vantaan ammattiopisto Varian Hiekkaharjun toimipisteessä (Tennistie 1, Vantaa) sunnuntaina 6.10. kello 12 alkaen.

Ensikertalainen. Kotkalainen Sannaleena Sirola rohkaistui mukaan sukugolfkisaan. – Aiemmin olen kannustanut miestäni, kun hän on lähtenyt kentälle, hän kertoi. Taustalla Kimmo Sirola, Petri Huovi ja Kimmo Meier valmistautuivat avaukseensa.

Sukugolf houkutteli kentälle myös ensikertalaisia

Petri Huovi ylsi toistamiseen pistebogey-kisan voittoon ja parhaana naispelaajana palkittiin Leena Raudasmaa.

Kesäisen lämmin ja aurinkoinen sää sai sukugolfarit hikoilemaan Sea Golf Rönkäsin golf-kentällä Loviisan Pernajassa viime vuoden syyskuun alussa.

– Hyvä, mutta haastava kenttä pelata, golfarit kommentoivat klubitalolla kierroksen päätteeksi.

Jo 21. kerran järjestetyn sukugolf-kilpailun järjestelyissä alusta asti mukana ollut **Jorma Mänttari** (taulu 11480) kiitteli kilpailussa mukana olleita kilpailijoita palkintojenjaon yhteydessä.

– Tällä kertaa mukana oli niin vanhoja pelaajia kuin uusia, ensimmäistä kertaa sukugolfiin osallistuneita. Golf-perinne jatkuu Mänttärin suvussa, hän iloitsi.

Kilpailu käytiin perinteiseen tapaan pistebogey-kilpailuna sekä erilliskilpailuina olivat lähimmäs lippua- ja pisin avauslyönti -kilpailut. Kilpailuun osallistui yhteensä 21 pelaajaa.

VOITTAJA HÄMMENTYI VOITOSTAAN

Pistebogey-kisan voittoon ylsi Lampila Golfia edustava **Petri Huovi** (taulu

2951), joka näin uusi viime vuotisen sadekisan voittonsa.

– Tämä on yllätys. Minulla on lyhyet lyönnit, mikä auttoi viime vuonna Vääksyssä sateen pehmittämällä kentällä, hän hämmästeli tämän vuotista voittoaan.

Kisan toiseksi ylsi pirkkalalainen **Jari Huovila** (taulu 2008), joka edustaa Golf Pirkkalaa. Kolmanneksi sijoittui Keimola Golfia edustava **Kyösti Peltola** (taulu 4929).

Kilpailussa oli tällä kertaa mukana neljä naispelaajaa, joista parhaimpana palkittiin Tuusulan Golfklubia edustava **Leena Raudasmaa** (taulu 9099).

Lähimmäs lippua -kilpailun voitti Lahden Golfia edustava **Kari Knuuttila** (taulu 4060) ja pisimmän avauslyönnin teki Kymen Golfia edustava kotkalainen **Kimmo Sirola** (taulu 4148).

MARKO WAHLSTRÖM

Tämän vuoden sukugolf järjestetään Tawast Golfin kentällä Hämeenlinnassa lauantaina 7.9. Lähdot kello 11.30 alkaen.

Ilmoittautumiset viimeistään 25.8. Timo Huovilalle puhelimitse numeroon

050 591 5786/sähköpostitse osoitteeseen timo.huovila@niinipuu.fi tai Jorma Mänttärille puhelimitse numeroon 040 576 4150/sähköpostitse osoitteeseen jorma.manttari@niinipuu.fi.

21. sukugolfkisan tulokset

- 1) Petri Huovi (LaG) 33 p.
- 2) Jari Huovila (GPi) 32 p.
- 3) Kyösti Peltola (KGV) 31 p.
- 4) Jorma Mänttari (MeG) 31 p.
- 5) Kari Knuuttila (LG) 30 p.
- 6) Leena Raudasmaa (TGK) 30 p.
- 7) Kimmo Sirola (KG) 29 p.
- 8) Leila Huovila (GPi) 29 p.
- 9) Kimmo Meier (KosG) 26 p.
- 10) Sannaleena Sirola (KG) 26 p.
- 11) Merja Tirkkonen (IGS) 26 p.
- 12) Kimmo Palmu (KyG) 25 p.
- 13) Panu Peltola (KGV) 23 p.
- 14) Matias Palm (KosG) 23 p.
- 15) Timo Ukkola (KosG) 23 p.
- 16) Leena Leppälä (SGR) 23 p.
- 17) Ilkka Tirkkonen (IGS) 22 p.
- 18) Aki Huovila (KkG) 20 p.
- 19) Jari Leppälä (SGR) 17 pi.
- 20) Riku Paavola (MeG) 16 p.
- 21) Markku Mänttari (HaG) 11 p.

Maansiirtotöitä kaivurikuormaimella
Urakoitsija
HANNU HARJU
Okansuora 19 46900 Inkeroinen
0400 854 489
6234

JUVEKIM
ANTIKVARIAATTI ARWO PAPERI
Avoimna ti-ke-to 12.-18.00.
OSTAA/MYY KIRJOJA JA KERÄILYTAVARAA.
LÄNTINEN PITKÄKATU 26, TURKU
P. 0400 527 382 www.juvekim.fi
15934

Koulutettu hieroja Jari Lampinen
KUNTO-MEKKA
Paloontenttie 4, 45700 Kuusankoski
P. 050 5680404
8006

HOITOLA OLLI
Luontaishoitaja
Laillistettu urheiluhieroja
Olli Töytäri
Kaskikatu 16, 20700 TURKU
0400 782 486
7826 olli.toytari@massage.inet.fi

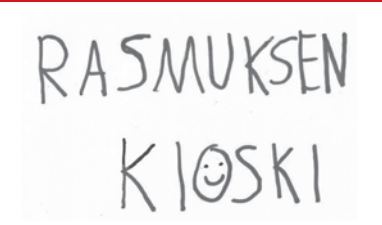
16- ja 19-paikkaiset
pikkubussit tilausajoon
Ma-Sa Lines Ay
P. 040 565 9623
www.masalines.fi
2852
7796

MOISIO
MOISION TAIDE- JA PITOKARTANO OY
Moisiontie 163, 47200 Elimäki
P. 040 5272 799 www.moisionkartano.com
8457

KIVELÄN MERIKALA
Kyminsuuntie 187, 48600 Kotka
puh. 05 260 6773
9200

Turvetuotannon, metsäalan ja
maanrakennusalan palvelut.
Hakemyynti
PJ TURVE
Petri Jussila
Palosentie 382 A, 46710 SIPPOLA
0400 550 917
2915

Valaisimien erikoisliike
VALOHUONE
Salpausselänkatu 27 45100 KOUVOLA
p. 05 3117 177, fax. 05 3117 175
valohuone@valohuone.fi
www.valohuone.fi
10518

Valkjärventie, Metsäkylä, Hamina
Kahvio, linnunpöytä, sytykkeitä yms.
Tiedustelut: 040 848 3169/Sari-äiti
15748

HAKAHUOLTO
O. ANTILA
Hevoshaka Hamina
05 344 8500
32

KOIVISTON AUTOKOULU
Sibeliuskatu 24 HAMINA
0400 554 104
info@koivistonautokoulu.fi
www.koivistonautokoulu.fi
3201

HITSAUSTARVIKKEET
MIG.TIG.PLASMA.LASER.
LADEK WELDING
P. 0207 300 300 www.ladek.fi
e-mail: ladek@ladek.fi
4089

INV 1+8 hlö
TAKSI Elimäki
Esa Nurmiraanta
puh. 0400 554 493
6477

Parturi-Kampaamo
ADELE
Kouvola
7980

HS-TALLI
Pytyläntie 21 46750 LIIKKALA
P. 040 5873 656 www.hs-talli.net
Suomenhevostalli, ratsastustunteja,
leirejä, maastoratsastuksia, vaelluksia
sekä rekiajeluja.
15075

RAKENNUSLIIKE
KALEVI SUNTIO OY
MÄKELÄNKANKAANTIE 1, 49490 NEUVOTON
www.suntiorakentaa.fi
11488

keittiö-, wc-, pesuhuone-, sauna- ym. remontit
RAKENNUS JA SANEERAUS
S. LEHTOMÄKI
46750 Liikkala p. 0500 936 020
www.slehtomaki.fi
11020 VTT:n vedeneristysertifikaatti

*Hoitoa jokaiseen päivään.
Valoa ilta hetkүн.
Rauhaa.*
Juhlapalvelu,
hautustoimisto,
kukkalaitteet, hautakivet
hautakivien huolto,
perunkirjoitukset,
pesänjaot.
Aina valmiina palvelemaan.
Kirkkokatu 4
49400 Hamina
05-3557760, 0400-313288
manttari@manttari.fi
2186

TUOMISEN
KAIVUKONE
Elimäki
6288

Kesäkukkia, vuodenajan leikkokukat,
hautavihkot, onnittelukimput
MIINALAISEN PUUTARHA
Valkjärventie 54, 49540 Metsäkylä
0400 154 487
12425 kaisamiina@hotmail.com

Rakentaja, kunnostaja, korjaaja, kaikkea mitä tarvitset sähköstä ammattitaidolla.
Nyt myös ilmalämpöpumput

SIPPOLAN SÄHKÖ JA KONE
46710 SIPPOLA
veli.lonka@sippolansahkojakone.fi
P. 0208 366 176 fax 05 366 6060

643

SPORTPISTE
Tikankatu 3 Karhula
puh. 05 340 0360
www.sportpiste.fi

9182

HIERONTAPALVELU HANNA NUKALA

2849

LEISTIN LEIPOMO
Vanha Sutelantie 47, Kotka
puh. 05 2601 040
Leivonnaiset tuoreina leipomosta
ma-pe 6-17, la 6-12

7391

Lahjapulmia?
JAANAN LAHJAT
JAANAN OMPELIMO
www.jaananompelimo.fi

7844

KONERAUTA TAAVETTI
Kauppakatu 20
53500 Taavetti
Puh. 05 417 1131

1850

Tmi Autosähkö J. Salmi
puh. 05 387 326
puh. 0400 467 646
Radantaus 1
45910 Völkä
autosahko.jalmi@cc.inet.fi

899

VEDINMESTARIT
05 368 4412

2431

Toimisto- ja kirjanpito palvelut
HELENA KAARO
Neuvoton
puh. 0500 659 628

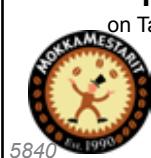
2791

POUSIN PUUTARHA
Hamina

10530

Metson tila
Hieronta Majoitus Juhlat Kokoukset
Terhi 040 758 2025
Hovintie 15, Metsäkylä
www.metsonmajoitus.fi

15748

MOKKAMESTARIT
on Tamperelainen Kahvipahtimo
Kuukuja 8 E, 33420 Tampere
Tehtaanmyymälä ark 9-17
Puh. 03 253 01 45
www.mokkamestarit.fi

5840

KYMEN BETONILEIKKAUS
Somerotie 5, KOUVOLA
05 3753 660, 0400 653 038
Tiili- ja betonirakenteiden timanttioraukset, sahaukset ja purkutyöt.

1247

Jalon Mylly Oy
Liikkalantie 820, Liikkala
Puh. 0400 559 491 www.jalonmylly.fi
Vehnä-, ruis- ja ohrajauhot, ryynit ja hiutaleet
Soita ja kysy lisää.

4844

Kaikki kultasepänalan työt ammattitaidolla
Kultaseppä Jukka Nikkanen
Päätie 7, Inkeroinen
0400 940 656
http://personal.inet.fi/palvelu/jukka.nikkanen

2354

kattopellit seinäpellit ikkuna- ym. pellit
vesikourut tikkaat lumiesteet kävelysillat
KYMEN PELTIRAKENNE
Mäyrämäenpolku 2 MYLLYKOSKI
puh. 05 3635 341
kymenpeltirakenne@gmail.com
www.kymenpeltirakenne.fi

280

Ravintola PORTINPIELI
Mirja Koivu
Hamina
05 374 7878

12871

Merilkon
010 439 6800
040 5003 444
Informaatiopalveluja
www.merilkon.fi

5283

MYLLYKOSKEN LASI KY
Jämsperintie 1 Myllykoski
P. 05 3636 071 F. 05 325 4819
IKKUNA-, ERISTYS- JA KUVIOLASIT, PEILIT, TURVAURAT
AUTOJEN JA TRAKTOREIDEN LASIT, ASENNUSPALVELU
TAIDE- JA ASKARTELUTARVIKKEET, KEHYYSTYSTYÖT
www.myllykoskenlasi.fi

8394

Kuljetusliike KARI POLVELA
Eerolansuorantie 119
33680 Tampere
03 3600 940 0400 635 358

7041

GRILLIRAVINTOLA
HERKKULES
Apetta ja kahvia
PORVOO

11020

Tienlanaukset Lumenauraukset
JORMA AULIN
17500 Padasjoki

2149

RAKENNUSLIIKE Ismo Liikkanen Ky
Rakentaminen ja kuljetuspalvelut
Liikkasentie 38 49660 Pyhältö
Puh. 0400 358 738, 05 3551 176
Fax. 05 3551 156

11898

Purjehdukset aidolla suomalaisella kaljaasilla
Suomenlahdella. Perhejuhlat, leirikoulut, rippileirit, saunailta, yritysperjehdukset
M/aux VIVAN Kotka
www.vivanyhdistys.com
sepevanhanen.vivan@elisanet.fi

9369

RYHMÄKOTI LUOTSI
Ramulantie 90
Savitaipale
Sijaishuoltoa vuodesta 2003

11484

Koivulan Kukka
Päätie 14, Inkeroinen
040-7244645

7999

Parturi Tarja Puhakka
05 3747878

3492

KOUVOLAN HAMMASASEMA Oy

Erikoishammasteknikko **LASSI OKSANEN**
Kauppakeskus Hansa, Keskikatu 4, Kouvola, käynti ulkokautta Keskikadulta
Kenraalintie 4, Myllykoski, Degerbynkatu 12, Loviisa.
Puh. 0500 650 820
www.kouvolanhammasasema.fi

10440

METSÄKYLÄN AUTOMETALLI

Raine Eerola P. 0400 657 617
Mesänummentie 251, 49540 Metsäkylä
www.metsakylanautometalli.syhi.fi

3717

Muutot ja kuljetukset JYRKI PAKKANEN

Kouvola 040 716 0603
www.jyrkipakkanen.fi
Myös pianot, flyygelit, kassakaapit
ja muuttolaatikkovuokraus

11674

ATK -MYLLY OY

KOUVOLA

TIETOKONEET, OHJELMAT,
LISÄLAITTEET, PELIT
P. 05 3750 586

8388 Kauppalanenkatu 17, 45100 KOUVOLA

14213

LOUNASKAHVILA

PULLAPISTE

Torikeskus, Jyväskylä
014 613 511

12783

Anjalankosken JUHLA- & HAUTAUSPALVELU OY

Sairaalanakaari 3 A, 46860 Keltakangas
Puhelin 0400 354 477

www.anjalankoskenhautauspalvelu.fi

110269

LVI-alan ykkönen HAMINAN VESIJOHTOLIIKE PENTTILÄ

Teollisuuskatu 26, HAMINA
P. 05 3448 840

13923

KYMEN VUOKRAHALLIT

Toni Mänttari
040 776 4691

4851

TAKSI Klemola

Hamina
0400 553 555

456

Haminan Autoapu

Huollot/kolarikorjaus/maalauk
Ilmastointilaittehuolto, Muovikorjaus
Korjaamotie 12, 49400 Hamina
puh. 05 353 5400

4634
15148

Mikä on kehosi ikä? 4event HYVINVOINTIKESKUKSET

Helsinki, Aulanko, Levi,
Lahti, Tampere, Jyväskylä
www.4event.fi www.kehonika.fi
0207 291 871

11481

TUIJAN KUKKIS

Kukka- ja lahjatarvikauppa
Tuija Kahilampi
tuijakahilampi@outlook.com
Helsingintie, Hamina
040 741 1327, tuijankukkis.ekukka.fi

9285

Mestarin Soppi

Lasermerkkaukset, tampopainantaa
Taka-Toivakantie 45, 41410 Kankainen
040 744 3437
kotiranta.kari@gmail.com

13414

HALLITUSKADUN HAMMASLÄÄKÄRIASEMA

Hammaslääkäri Ilkka Anttila

Implantti- ja nukutushoidot, proteesit,
perushammashoidot, zoom-valkaisu

Hallituskatu 13-15 A, 45100 Kouvola,
www.halham.fi puh. (05) 375 4790

3488

Eräliike RIISTAMAA

Tapiontie 2, 45160 Kouvola
P. 05 375 0288. Ma-pe 10-17
Oravannahkatori 1, 02120 Espoo
P. 09 4110 1290 Ma-pe 11-18
www.riistamaa.fi

680

Kampaamo Arja Metsäketo

Avoimena: ma-pe 9-17
Illat ja viikonloput sopimuksen mukaan.
Kuusitie 16 45610 KORJA
P. 040 5411 189

439

KULJETUKSIA vuodesta 1948 alkaen

ARPOSALO

Kytöahonkuja 9, 46800 Myllykoski
Puh/fax 05 3656 045
040 512 1590 /Vesa Arposalo

4091

elementit.fi

Tiloja arjen elämyksille.

6409

"Olkaa ylpeitä omasta lehdestänne"

Kolmannen kerran maamme parhaana sukulehtenä palkittu Niinipuu hyväksyttiin Kultti-liiton jäseneksi.

Ruusu ja kunniaa. Niinipuu-lehden päätoimittaja Anssi Paasivirta (vas.) poki kunniakirjan Sukuseurojen Keskusliiton puheenjohtaja Irina Baehr-Alexandrowskyltä. Taustalla raadissa vaikuttaneet Sukuviesti-lehden asiantuntijaneuvoston jäsen Matias Eronen ja liiton pääsihteeri Eine Kuusmin.

Mänttärin Sukuyhdistyksen julkaisema Niinipuu-lehti palkittiin Sukuseurojen Keskusliiton ja Sukuviesti-lehden suku-lehtikilpailussa ensimmäisellä palkinnolla liiton syyskokouksen yhteydessä viime lokakuussa.

– Joka kolmas vuosi järjestettävän kilpailun taso oli erittäin kova niin, että raadilla oli vaikeuksia ratkaista kilpailun voittaja, liiton pääsihteeri ja Sukuviesti-lehden vastaava toimittaja **Eine Kuusmin** kertoi.

Hänen mukaan arviointiraati kiinnitti ennen kaikkea huomiota lehtien sisältöön.

– Toki taittokin on tärkeällä sijalla, sillä hyvin taitettu lehti helpottaa sukulehden lukemista, Kuusmin muistutti. Niinipuu-lehdestä raati totesi, että "lehti on tasokas ja monipuolinen, jossa näkyy ammattilaisen kädenjälki".

Sukulehtien taso on erittäin korkealla

Lehdet arvioineet raadissa vaikuttanut Sukuviesti-lehden asiantuntijaneuvoston jäsen, yllätyksen **Matias Eronen** kertoi, että sukulehtien sisällöt ovat monipuolistuneet.

– Sukulehtiä julkaisevat seurakunnat julkaisevat erittäin laadukasta sisältöä. Lehdet ovat ylioppilaskirjoitusten arvosanalla mitattuna Laudatur-tasoa.

Hän korosti, että lehtien taso on erittäin korkealla tällä hetkellä.

– Olkaa ylpeitä omasta lehdestänne, vaikkei se ehkä sijoittunutkaan nyt palkittujen joukkoon, Eronen totesi. Kilpailuun lähetettiin 13 sukuseurojen julkaisemaa sukulehteä ja kolme sukututkimusseurojen julkaisemaa lehteä.

Kaksi voittoa ja kaksi kunniamainintaa

Huhtikuussa 1995 ensimmäisen kerran julkaistu Niinipuu-lehti on voittanut kahdesti aiemmin, vuosina 1998 ja 2003, Sukuseurojen Keskusliiton sukulehtikilpailun.

Kerran vuodessa ilmestyvä Niinipuu-lehti on maamme laajalevikkisin sukulehti, joka postitetaan lähes 15 000 kotitalouteen Suomessa ja ulkomailla.

Lehti hyväksyttiin maaliskuun alussa valtakunnallisen kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultin jäseneksi. Kultti on sitoutunut Julkisen Sanan Neuvoston periaatteisiin.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943), teksti

Nämä sukulehdet palkittiin:

Sukuseurat:

Niinipuu, Mänttärin Sukuyhdistys
Ryynäset-lehti, Ryynästen sukuseura
Sassit-lehti, Sassin sukuyhdistys
Kunniamaininnat: Kopsa-lehti, Koposten sukuseura ja Savukosken kuohuja, Sukuseura Henrik ja Maria Makkosen jälkeläiset

Sukututkimusseurat:

Kurjenpolvet, Vesilahden sukututkimusseura
Oulun sukututkija -lehti, Oulun sukututkimusseura ja Sukuvakka-lehti, Keravan seudun sukututkijat

HAMINA TRAILER

Teollisuuskatu 20
49400 Hamina
05 3448 480

12095

Kuntohoitaja Anne Vakkari

Juholanmäentie 23, 46800 Myllykoski
Puh. 045 678 1263

1665

Kengitys- ja ohjastajapalvelut T:mi Kari Venäläinen

040 5839 536

2849

KONETYÖ S. HALONEN

Traktorikaivuutyt, sade- ja salaojatyöt,
piha- ja puutarhatyöt, Kurottajapalvelut
Kiinteistöjen konetyöt

Soitellaan

0400 151 590

328

Paikalliselta toimittajalta

- ◆ Hiekoitussepelit Myös astioiden täyttöpalvelu
- ◆ Kalliomurskeet ja -sepelit
- ◆ Kuljetus- ja kuormauspalvelut
- ◆ Nosturiauto- ja nostokorityöt

4451

Tilaukset ja tiedustelut (05) 363 4415, 0400 251 007

jarmotoikka.fi

À la carte -restaurant - Gastropub

Ranta Casino

Maaherrankatu 2, HEINOLA
www.rantacasino.fi

2489

Suvun saloja selvittämään

"Annoin uteliaisuudelleni periksi ja päätin tehdä myös paljon mainostetun DNA-testin, joka kertoo oman etnisen taustani."

- Marjut Lehto

Sukututkimus sekä omien juurieni alkuperä on kiinnostanut minua jo pitkään. Sen vuoksi päätin vihdoinkin viime kesänä rekisteröityä MyHeritage-sivustolle.

Mänttärin sukua on tutkittu niin upeasti ja kattavasti, joten siihen en luonnollisesti syventynyt lainkaan. Kävin isäni ja tätini kanssa keskustelua toisesta suvusta. Esiin nousi henkilö, jota isoisäni oli käynyt tapaamassa useasti. Kukaan ei kuitenkaan varmasti tiennyt, että miten kyseinen henkilö liittyy sukuun – vai liittyykö hän mitenkään.

Mielenkiinnosta lähdin selvittämään asiaa. Joitakin hetkiä myöhemmin paperilla oli moneen otteeseen kirjoitettuja, pois pyyhittyjä ja uudelleen kirjoitettuja nimiä. Ja kuinka ollakaan, tästä etäisesti sukupuun latvaa muistuttavasta räpellyksestäni löytyi henkilö ja hänen yhteytensä sukuun.

Olen aina myös ajatellut olevani juuriltani 100-prosenttisesti suomalainen. Hetki MyHeritage-sivustolle rekisteröitymisen jälkeen annoin uteliaisuudelleni periksi ja päätin tehdä myös paljon mainostetun DNA-testin, joka kertoo oman etnisen taustani.

Se oli elämäni pisin kuukausi, kun odotin tuloksia, vaikka syvällä sisimmässäni tiesin, että ei sieltä mitään yllättävää paljastuisi. Vihdoinkin tulokset tulivat ja kuten arvelinkin, olen lähes täysin suomalainen. Mutta löytyypä minusta ripaus irlantilaisista, skottia, walesilaisista, skandinaavia, balttia ja keskiaasialaista. Määrät ovat kuitenkin niin pieniä, että tarkempi selvittäminen olisi luultavasti vaikeampaa kuin neulan etsiminen heinäsuovasta.

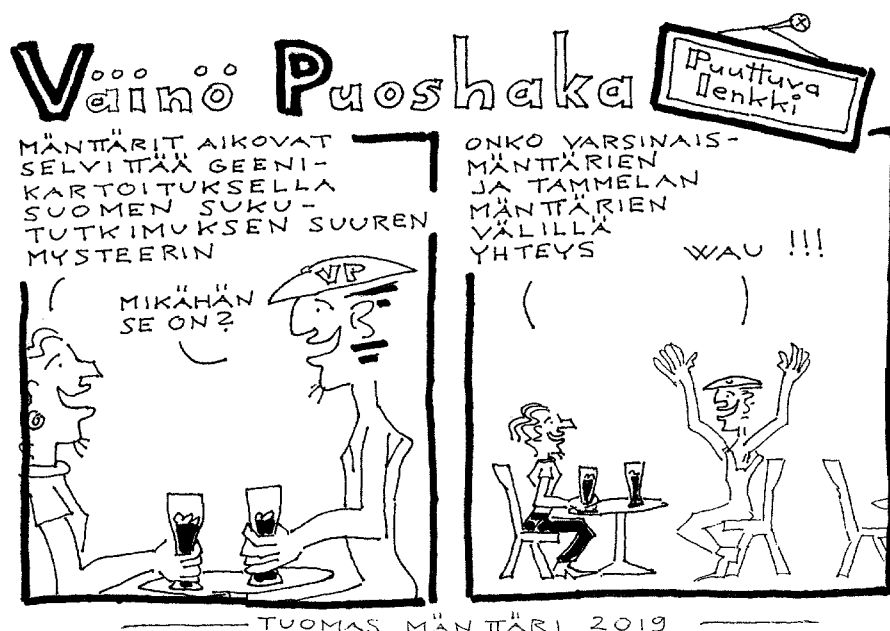
Hetki tulosten tulemisen jälkeen sain viestin MyHeritage-sivustolla. Eräs nainen viestitti, että meillä on muutama prosentti yhteistä perimää. Kävimme läpi muutamia sukunimiä, joita suvuistamme löytyy, mutta luultavasti olemme niin kaukaista sukua, että emme tule koskaan saamaan selvyyttä siihen, mistä ne muutamat prosentit tulevat.

Tämä on minulle oma pieni harrastukseni, johon jäin heti koukkuun. Halusin tietää lisää, löytää yhteyksiä, saada nimet tyhjiin koloihin ja kasvattaa sukupuutani. MyHeritagen avulla pääsin muutaman sukupolven verran taaksepäin. Jäin kesällä kuitenkin umpikujaan ja päätin pitää taukoa.

Mieltäni vaivaa edelleen muutama asia ja henkilö, joista en ole löytänyt nimeä tarkempaa tietoa. Tänä vuonna aion perehtyä tarkemmin sukututkimuksen saloihin ja toivon mukaan löydän sen pienen punaisen langan, joka johdattaa minut eteenpäin. Itseäni kiehtoo ajatus siitä, että vielä jonakin kauniina päivänä löydän jonkun, joka tietää enemmän kuin minä.

MARJUT LEHTO (taulu 11774), teksti

Kirjoittaja on toimittaja ja Niinipuu-lehden vakituinen avustaja.

TUOMAS MÄNTTÄRI 2019

Valtuuskunnan kokous Porvoossa 28.4.

Valtuuskunnan kokous pidetään tilausravintola Levinin kellarissa (Jokikatu 2) Porvoossa sunnuntaina 28.4. kello 12.15–15.30. Ennen kokousta valtuuskunta vierailee Runebergin kotimuseossa (Aleksanterinkatu 3) kello 11–12.

Päijät-Hämeen Mänttärät Lahdessa 6.5.

Päijät-Hämeen Mänttärät tapaavat Lahden seudun sukututkijoiden tiloissa (Väinämöisenkatu 2) Lahdessa (ajo-ohje: Ahtialantie, Joutjärven kirkon ohitse Ilmarisenkadulle ja ensimmäinen katu oikealle) tiistaina 6.5. kello 18 alkaen. Suomi-Venäjä-Seuran Etelä-Suomen piirin projektikoordinaattori Simo Kantele kertoo Suomen sukukielistä. Suvun puheenjohtajat kertovat ajankohtaisista sukuasioista, kahvitarjoilu ja seurustelua. Ennakkoilmoittautumiset Pirjo Pohtolle numeroon 0400 453 794 tai Jorma Mänttärille numeroon 040 576 4150/sähköpostitse osoitteella jorma.manttari@niinipuu.fi.

Sukuseurat Liikkalassa 21.7.

Perinteiset sukuseurat pidetään sukumuseolla Liikkalan Heinäkalliolla Mänttärinmäellä (Asemankulmantie 3) Kouvolassa sunnuntaina 21.7. kello 13 alkaen. Anjalankosken seurakunta osallistuu tilaisuuden järjestelyihin (pappi ja kanttori). Ohjelmassa muun muassa puhe, hartaushetki ja musiikkia.

Sukugolfkisa Hämeenlinnassa 7.9.

Sukugolf järjestetään Tawast Golfin kentällä (Tawastintie 4) Hämeenlinnassa lauantaina 7.9. Lähtö klo 11.30. Ilmoittautumiset viimeistään 31.8. Timo Huovilalle puhelimitse numerolla 050 591 5786/sähköpostitse osoitteella timo.huovila@niinipuu.fi tai Jorma Mänttärille puhelimitse numeroon 040 576 4150/sähköpostitse osoitteella jorma.manttari@niinipuu.fi

20. Kuulutko sukuuni -tapahtuma Vantaalla 5.–6.10.

Vantaan Seudun Sukututkijat järjestää jo 20. kerran Kuulutko sukuuni -tapahtuman Vantaan ammattiopisto Varian Hiekkaharjun toimipisteessä (Tennistie 1) Vantaalla. Järjestelyissä ovat mukana Sukuseurojen Keskusliitto ja Karjalan liitto.

Pääkaupunkiseudun tapaaminen Vantaalla 6.10.

Pääkaupunkiseudun Mänttärin tapaaminen järjestetään poikkeuksellisesti Vantaan ammattiopisto Varian Hiekkaharjun toimipisteessä (Tennistie 1) sunnuntaina 6.10. klo 12 alkaen. Tapaamisessa on tarinoita suvusta ja tietoa suku-yhdistyksen toiminnasta sekä mahdollisuus sukulaisten tapaamiseen. Aluetapaaminen pidetään valtakunnallisen Kuulutko Sukuuni -tapahtuman yhteydessä. Maksuttomassa tapahtumassa on mahdollisuus ruokailuun ja kahviin.

Aluetapaamista koskevat tiedustelut Atte Helmiselle sähköpostitse osoitteella atte.helminen@niinipuu.fi.

Luontoiltpäivä ja valokuvanäyttely Liikkalassa 27.10.

Luontoiltpäivä ja valokuvanäyttely Liikkalan VPK-talolla sunnuntaina 27.10. kello 14 alkaen. Väliajalla kahvitarjoilua.

Päivitetyt tapahtumatiedot löytyvät Mänttärin Sukuyhdistyksen verkkosivulta www.niinipuu.fi.

MÄNTTÄRIN SUKUYHDISTYS ry

PL 2, 46901 Inkeroinen
manttari@niinipuu.fi
www.niinipuu.fi
Pankkitili: FI18 5200 0650 0017 50

JOHTOKUNTA

Puheenjohtaja: Kaisu Venäläinen
Salmintie 135, 49490 Neuvoton
+ 358 40 520 0243,
kaisu.venalainen@niinipuu.fi

Varapuheenjohtaja: Minna Mänttärä
Sippolantie 717 B, 46710 Sippola
+ 358 50 302 9220

Sihteeri: Erkki Mänttärä
Vesitorninkatu 15 B, 45160 Kouvola
+ 358 40 820 4477

erkki.manttari@niinipuu.fi

Taloudenhoitaja: Sari Riivari
Valkjärventie 112, 49540 Metsäkylä
+ 358 40 848 3169, sari.riivari@niinipuu.fi

Nuorisotoiminta: Eetu Pesu
Facebook: @eetupes, eetu.pesu@niinipuu.fi

Sukumuseovastaava: Ari Lehtomäki
Jokelankuja 59, 46900 Inkeroinen
+ 358 400 975 042, ari.lehtomaki@niinipuu.fi

Projektitehtävät: Eero Jung,
Tuulikinkatu 4 A 36, 48700 Kotka
+ 358 400 455 201, eero.jung@niinipuu.fi

VALTUUSKUNTA 2017–2020

Puheenjohtaja: Anssi Paasivirta (taulu 10793)
Arhotie 5, 00900 Helsinki
+ 358 400 815 418, anssi.paasivirta@niinipuu.fi

Varapuheenjohtaja, jäsenrekisteriasiat:
Olli Sipilä (taulu 10775)
Jousitie 11 E 10, 01280 Vantaa,
+ 358 40 543 1480, olli.sipila@niinipuu.fi

Jäsenet

Matti Arola, Kotka (taulu 4432)
Atte Helminen, Vantaa (2319)
Aila Huovi, Kouvola (2951)
Eero Jung, Kotka (1940)
Päivi Lampinen, Tampere (7508)
Ari Lehtomäki, Kouvola (11022)
Taito Muurman, Tuusula (2387)
Aki Mänttärä, Helsinki (2957)
Emilia Mänttärä, Helsinki/Kouvola (3001)
Erkki Mänttärä, Kouvola (11496)
Esa Mänttärä, Espoo (10790)
Jarkko Mänttärä, Jyväskylä (3940)
Marja-Riitta Mänttärä, Kotka (2948)
Pekka Mänttärä, Hamina (2186)
Roy Mänttärä, Helsinki (3916)
Tuomas Mänttärä, Helsinki (3978)
Tiina Nikkinen, Lahti (5838)
Sirpa Pohjalainen, Hamina (4841)
Pirjo Pohto, Hämeenlinna (6935)
Markku Pakkanen, Kouvola (2852)
Pekka Päivärinne, Lahti (1139)
Sari Riivari, Hamina (8087)
Terhi Ruotsalainen, Lappeenranta (11484)
Kari-Matti Sahala, Pornainen (14495)
Iina Wahlström, Loimaa (1943)
Marja-Leena Vainio, Kouvola (3835)
Kaisu Venäläinen, Hamina (2847)
Reetta Väänänen, Kuopio (15740)

LUKIJAILTA

Tällä palstalla julkaisemme lukijoiden toimitukselle lähettämiä kirjoituksia. Kirjoitusten ihannepituus on enintään 1 500 merkkiä välilyönteineen. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse osoitteella toimitus@niinipuu.fi tai postitse osoitteella Niinipuu-lehti, Marko Wahlström, Näse-Jutten katu 5 B 2, 06100 Porvoo.

Lämmin osanotto omaisille! Ja kiitos, Eero, tuesta ja läsnäolosta.

LEENA MOROTTAJA kommentoi Facebookissa uutista Eero Mänttärin kuolemasta.

Kyllä on ihanaa, tyttäreni juuri sanoi, pitäisi ostaa rukki. Kehruupuun juuri hankki.

RITVA PÄIVIKKI kommentoi Facebookissa uutista Liikkalan käsityö- ja tarinailtapäivästä.

Oli hyvä tilaisuus, kiitos!

TUULA JUMPPANEN kiitti Facebookissa pääkaupunkiseudun Mänttäreiden aluetapaamisen järjestelystä.

Onnea, hyvin jaksatte tehdä uusia uutisia.

PIRJO TEIHOLA kommentoi Facebookissa uutista Niinipuun sukulehtikisan voitosta.

Taas kerran. Appeni oli perustamassa Mänttärin Sukuyhdistystä kauan sitten.

PIRKKO MÄNTTÄRI kommentoi Facebookissa uutista Niinipuun sukulehtikisan voitosta.

Voi ku ois kiva olla mukana – Bägit oottaa.

JORMA KOIVULA kommentoi Facebookissa uutista sukugolfkisasta.

DNA-tutkimuskin on liiketoimintaa. Tuloksetaitaa sitäkin ohjata.

MARTTI LEHIKONEN kommentoi Facebookissa uutista DNA-tutkimuksesta.

Hienoa, että sukuamme lähdetään tutkimaan genomiikan keinoin. Tuloksia innolla odottaen!

MERJA VETELÄINEN kommentoi Twitterissä uutista suvun DNA-hankkeesta.

Alli ja Toivo ja Mänttärin jälkikasvu vietti kesäpäivää Laukaan Tarvaalassa Kari Mänttärin luona lauantaina.

Koko joukko serkuksia koolla Laukaassa

Tämmöinen joukko Toivo ja Alli Mänttärin (taulu 3920) jälkikasvua oli koolla Laukaan Tarvaalassa viime vuoden heinäkuussa. Jälkipolvet kokoontuivat Kari Mänttärin (taulu 3939) luona serkusten ja muiden sukulaisten tapaamisessa. Hauskaa oli.

JARKKO MÄNTTÄRI, JYVÄSKYLÄ

Hyvä lukija, saahan myös lapsesi Niinipuun!

Niinipuu-lehti tarvitsee lukijoita myös tulevaisuudessa. Muistathan siis ilmoittaa kotoa pois muuttaneen lapsesi uuden osoitteen Mänttärin Sukuyhdistykselle.

Voit tehdä osoitteenmuutoksen verkkosivulta www.niinipuu.fi löytyvän sähköisen lomakkeen avulla tai lähettää sähköpostia osoitteella osoitemuutos@niinipuu.fi. Osoitteenmuutokset voi ilmoittaa myös puhelimitse Marko Wahlströmille numerolla + 358 400 434 529.

Jälkipolvesi tietoja yhdistyksen sukutietokantaa varten voi toimittaa verkkosivulta löytyvän perhekortin avulla tai sähköpostitse osoitteella manttari@niinipuu.fi. Lisätietoja saa Olli Sipilältä numerosta + 358 40 543 1480 tai sähköpostitse osoitteella olli.sipila@niinipuu.fi.

NIINIPUUN TOIMITUS

TUNNISTATKO KUVIA?

Mänttärin Sukuyhdistyksen kuva-arkistossa on vanhoja valokuvia, joita ei olla pystytty tunnistamaan. Osaatko sinä auttaa? Jos tunnistat kuvissa näkyviä henkilöitä ja/tai paikan, jossa kuva on otettu, tai jopa kuvan ajankohdan, niin kerro tietosi sukuyhdistykselle sähköpostitse osoitteella toimitus@niinipuu.fi tai puhelimitse numeroon 050 367 7049/Eeva Puustinen.

Kiitos kaikille, jotka tunnistitte viime lehdessä julkaistun perhepotretin henkilöitä. Tällä kertaa etsimme valokuvien tuolin käsinojalla istuvan naisen sekä sota-ajan vääpelin ja hänen puolisonsa nimiä.

SUKUTUOTTEET MYÖS VERKOSSA

[www.niinipuu.fi/
tuotteet](http://www.niinipuu.fi/tuotteet)

MÄNTTÄRIN SUKUYHDISTYKSEN SUKUTUOTTEET

Hinnat alk. 1.5.2019

Näin tilaat

- puhelimitse: numerosta 040 737 5238/Aila Huovi tai Ari Lehtomäki 0400 975 042
- verkkosivulta: www.niinipuu.fi/tuotteet
- sähköpostitse: sukutuotteet@niinipuu.fi
- postitse: Mänttärin Sukuyhdistys ry, PL 2, 46901 INKEROINEN

Laskun saat tuotteiden mukana. Hintoihin lisätään postikulut.

Tuotteita voit ostaa myös suvun tapahtumissa. Kirjatuotteita voi ostaa myös Reuna-kirjakaupasta (Myllykoskentie 9, Myllykoski).

50 €

MÄNTTÄRIN SUKUKIRJA

Kaksiosainen sukukirja,
sisältää tietoja suvun jäsenistä.
Koonnut Eero Mänttari.

15€

JUOKSUPIPO LOGOLLA

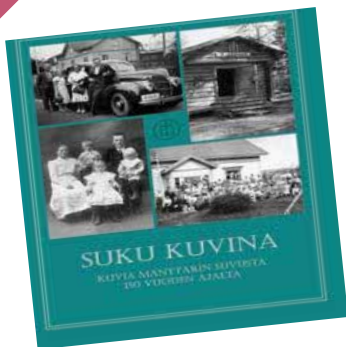
musta, yksi koko, 95 % puuvilla
ja 5 % elastaania

10€

TUUBIHUIVI LOGOLLA

musta, yksi koko, 100 % polyesteri

22 €

SUKU KUVINA

Kuvateos esittelee Mänttärin sukua
150 vuoden ajalta.

NIINIPUUN VARJOSSA

25 €

Teos kertoo Mänttärin Sukuyhdistyksen
vaiheista vuodesta 1934 tähän päivään.
Toimittanut Leena Morottaja. Ulkoasu ja
taito: Silva Lehtonen. 120 sivua.

SURUADRESSIT 10 €

Valitse tilatessasi lauseet seuraa-
van numeroinnin mukaan:

1. Sinuun, Herra, minä turvaan. Minun aikani ovat sinun kädessäsi.
2. Jeesus sanoo: Minä olen ylösnousemus ja elämä, joka uskoo minuun se elää, vaikka olisi kuollut.
3. Täällä Pohjantähden alla on nyt kotomaamme, mutta tähtien tuolla puolen toisen kodon saamme.
4. Emme unohda muistoa kaunistaa, hyvää. Viime leposi olkoon rauhaa, syvää.
5. Opetä meille, miten lyhyt on aikamme, että saamme viisaan sydämen.
6. Hiljaa, hiljaa kuljen tietä ikiuneen, silmäni mä suljen, aika levon on.
7. Siellä kukkia täynnä on maa, siellä uupunut levätä saa.
8. Jumalan kämmenellä on suoja lämmin, hellä.
9. Ilman tekstiä

Adresseja on myynnissä myös
Anjalankosken Juhla- & Hautaus-
palvelussa (Sairaalanranta 3A,
Keltakangas, puh. 0400 354 477
ja Reuna-kirjakaupassa (Mylly-
koskentie 9, Myllykoski, puh. 040
578 8049)

KORVAKORUT

Kultainen 185,00 €/pari

Hopeinen 70,00 €/pari

SUKUMERKKI

Rintamerkki, kultaa 80€

Prässätty riipus, kultaa 90€

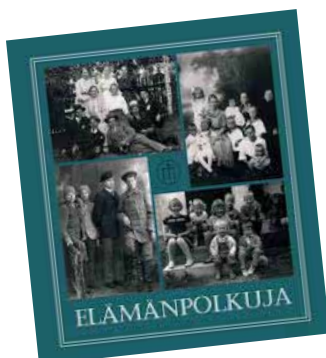
Hopeinen riipus 40€

120 €

SOLMIONEULA

Merkki kultaa, neula hopeaa

ELÄMÄNPOLKUJA 15 €

Suvun jäsenten kirjoittamia elämän-
tarinoita 1900-luvun alkupuolelta.
Kovakantinen, koko 210x230 mm. 240
sivua. Yli 150 valokuvaa. Toimittanut
Eero Mänttari.

PÖYTÄSTANDAARI 40 €

sis. marmorijalustan ja tangon

ISÄNNÄNVIIRI

* pituus 5 m (8-12 m salko) 100 €

* pituus 4m (6-8 m salko) 70 €

. Z401

Lähetäjä: Mänttärin Sukuyhdistys ry.
PI 2, 46901 Inkeroinen

VOITKO SINÄ LUOVUTAA?

Voit luovuttaa verta, jos olet 18–70-vuotias, painat vähintään 50 kg eikä sinulla ole terveydellistä estettä luovutukselle. Uusi luovuttaja voi olla korkeintaan 59-vuotias. Hemoglobiini mitataan ennen luovutusta ja sen on oltava naisilla 125–175g/l ja miehillä 135–195g/l. Ota mukaasi viranomaisen myöntämä, kuvallinen henkilötodistus.

Testaa ennen tuloasi, voitko luovuttaa verta juuri nyt:
www.sovinkoluovuttajaksi.fi

tai kysy lisää maksuttomasta infopuhelimesta **0800 0 5801** (ark. klo 8–17)

NÄIN TOIMII MÄNTTÄRIN VERIRYHMÄ

1. Kerää omalla paikkakunnalla pieni ryhmä ja lähde luovuttamaan verta yhdessä. Voit käydä myös yksin.
2. Luovutuspaikan voit tarkistaa paikkakuntasi lehdestä tai osoitteesta www.veripalvelu.fi
3. Kerro verenluovutuspaikan ilmoittautumisessa, että kuulut/kuulutte VeriRyhmään ja yhteisönne nimi (Mänttärin Sukuyhdistys)
4. Facebook: Mänttärin VeriRyhmä

KIITOS, ETTÄ AUTATTE.

www.veripalvelu.fi

Haasta kaverit mukaan auttamaan!
#VeriRyhmä #Isokäsielämälle

twitter.com/SPRVeripalvelu

facebook.com/veripalvelu

instagram.com/veripalvelu

Punainen Risti
Veripalvelu

820159

Hyvä lukija!

Oletko kenties ihmetellyt, miksi sinulle tulee Niinipuu-lehti?

Tämä lehti postitetaan kaikille Mänttärin Sukuyhdistyksen jäsenille.

Lehden laaja osoiterekisteri syntyi, kun sukuyhdistys kokosi vuonna 2001 julkaistua kaksiosaista sukukirjaa. Tuolloin aktiivinen sukututkijoiden joukko uurasti, soitti ja selvitti laajaan sukuun kuuluvia ihmisiä. Tiimi muun muassa keräsi mänttäriläisten tietoja perhekorttien avulla.

Tuolloin sinunkin isovanhempasi, vanhempasi tai joku muu sukulaisesi antoi yhteystietosi käyttöömme, jotta saat Niinipuu-lehden maksutta kotiisi.

Vuosien varrella osoiterekisteriä on päivitetty ja täydennetty, mutta edelleen jäsenlehti tulee Sinulle ilmaiseksi kotiin – kerran vuodessa. Niinipuusta voit lukea Mänttärin suvun tuoreimmat kuulumiset, uutiset ja historiaakin. Lehti on suuren sukuyhteisön side niin kotimaahan kuin suvun juurille.

Painetun lehden lisäksi suvun uutisia ja tarinoita voit tänä päivänä lukea myös verkkosivuiltamme osoitteesta www.niinipuu.fi sekä seurata Niinipuun sosiaalisen median kanavilta.

Pysythän mukana! Näin yhteisön side säilyy tulevaisuudessakin.

Sukuterveisin

*Kaisu Venäläinen (taulu 2847)
johtokunnan puheenjohtaja
Mänttärin Sukuyhdistys*

Ps. Niinipuu-lehti tarvitsee lukijoita myös tulevaisuudessa. Muistathan siis ilmoittaa kotoa pois muuttaneen lapsesi uuden osoitteen sukuyhdistykselle verkkosivuiltamme löytyvän sähköisen lomakkeen avulla tai lähettää sähköpostia osoitteella osoitemuutos@niinipuu.fi.

Jälkipolvesi tietoja yhdistyksen sukutietorekisteriä varten voi toimittaa verkkosivulta löytyvän perhekortin avulla tai sähköpostitse osoitteella manttari@niinipuu.fi

Jos haluat vapaaehtoisesti tukea Niinipuun julkaisemista, voit maksaa 15 euron tukimaksun suoraan verkkopankkiin tai kääntöpuolelta löytyvällä pankkisiirtolomakkeella.

Tukimaksun voi maksaa
TÄLLÄ PANKKISIIRROLLA tai
VERKKOPANKIN kautta

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	FI 18 5200 0650 0017 50	IBAN		BIC	
Saaja Mottagare	Mänttärin Sukuyhdistys ry	Niinipuu 2019 tukimaksu 15€ Mänttärin sukuyhdistyksen tukimaksu ____ €			
Maksajan nimi ja osoite Betalarrens namn och adress		TILISIIRTO GIRERING			
Alle- kirjoitus Underskrift		Virento Ref.nr			
		5610			
Tilitä no Från konto nr		Eräpäivä Förl dag		Euro	

Maksu välitetään saajalle vain Suomessa kotimaan
maksujärjestelmän yhteyden kautta. Jos maksu
maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella.
Betälningen förmedlas till mottagaren endast i Finland
enligt Almannas vilkor för inrikes betalningsförmedling
och endast till det kontonummer betälaren angivit.

PANKKI BANKEN